ACORDUL DE FINANȚARE
PRIVIND CONTRACTUL DE PERFORMANȚĂ
PENTRU REFORMA SECTORIALĂ

CONDIȚII SPECIALE

Comisia Europeană, denumită în continuare „Comisia”,acționând în numele Uniunii Europene, denumită **în continuare „UE”,**

pe de o parte, și

Guvernul Republicii Moldova, denumit în continuare "Partenerul", reprezentat de Secretarul General al Guvernului Republicii Moldova,

pe de altă parte,

au convenit după cum urmează:

Articolul 1 - Natura acțiunii

1.1. UE este de acord să finanțeze, iar Partenerul este de acord să accepte finanțarea următoarelor acțiuni de sprijin bugetar:

Sprijin bugetar multisectorial
ACT-62648

Această acțiune este finanțată din bugetul UE în temeiul următorului act de bază: Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa globală.

1.2. Costul total estimat al acestei acțiuni este de 64 000 000 EUR, iar contribuția maximă a UE la această acțiune este stabilită la 64 000 000 EUR.

Această acțiune de sprijin bugetar este compusă din:
(a) o componentă de sprijin bugetar cu o contribuție maximă din partea UE de 57 000 000 EUR.

(b) o componentă de sprijin complementar cu un cost total estimat de 7 000 000 EUR și o contribuție maximă a UE de 7 000 000 EUR.

1.3. Partenerul nu cofinanțează acțiunea.

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL

Articolul 2 – Perioada de executare

2.1. Perioada de executare a prezentului acord de finanțare, astfel cum este definită la articolul 15 din anexa II (Condiții generale), începe la data intrării în vigoare a prezentului acord de finanțare și se încheie la 96 de luni de la această dată.

2.2. Durata perioadei de implementare operațională este stabilită la 72 de luni.

2.3. Durata perioadei de interdicție este stabilită la 24 de luni.

Articolul 3 – Adrese

Toate comunicările privind punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare se fac în scris, se referă în mod expres la această acțiune, astfel cum este identificată la articolul 1.1 din prezentele condiții speciale, și se trimit la următoarele adrese:

a) pentru Comisie

Jānis MAŽEIKS
Șeful Delegației UE în Republica Moldova
strada Mitropolitul Petru Movilă 10
MD-2004 Chișinău
Republica Moldova

b) pentru Partener

Artur MIJA
Secretar General,
Guvernul Republicii Moldova
Str. Piața Marii Adunări Naționale 1
MD-2012 Chișinău
Republica Moldova

Articolul 4 – Punctul de contact OLAF

Punctul de contact al Partenerului care are competențele adecvate pentru a coopera direct cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) în vederea facilitării activităților operaționale ale OLAF este:

Alexandru PÎNZARI
Director,
Centrul Național Anticorupție,
Bvd. Ștefan cel Mare 198, MD-2004, Chișinău
Republica Moldova

Articolul 5 - Anexe

5.1. Prezentul acord de finanțare este compus din:

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

a) prezentele Condiții Speciale;

(b) Anexa I: dispoziții tehnice și administrative, care detaliază obiectivele, rezultatele preconizate, activitățile, metodele de punere în aplicare și bugetul prezentei acțiuni;

(c) Anexa II: Condiții generale;

(d) Anexa III: Model de raportare – nu se aplică prezentului acord de finanțare și nu este inclus în acesta

(e) Anexa IV: Model de declarație de gestiune – nu se aplică prezentului acord de finanțare și nu este inclus în acesta

5.2. În cazul unui conflict între, pe de o parte, dispozițiile anexelor și, pe de altă parte, dispozițiile prezentelor condiții speciale, acestea din urmă au prioritate. În cazul unui conflict între, pe de o parte, dispozițiile anexei I (Dispoziții tehnice și administrative) și, pe de altă parte, dispozițiile anexei II (Condiții generale), acestea din urmă prevalează.

Articolul 6 – Dispoziții de derogare de la anexa II (Condiții generale) sau de completare a acesteia

Articolele 18, 19, 25.3, 25.4 și 25.5 din anexa II (Condiții generale) nu se aplică activităților încredințate unei entități în temeiul anexei I la prezentul acord de finanțare.

În conformitate cu articolul 5.3 al doilea paragraf și cu articolul 15.2 din anexa II (Condiții generale), cheltuielile suportate de Partener începând cu 26 ianuarie 2025 sunt eligibile pentru finanțare din partea UE.

Transferurile valutare vor fi contabilizate la data valutei notificării creditului în contul în EUR al Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova la Banca Națională a Moldovei. Cursul de schimb va fi cursul oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei1la data valutei notificării creditului.

Articolul 7 – Intrarea în vigoare

Prezentul acord de finanțare intră în vigoare la data semnării sale de către ultima parte.

Întocmit în două exemplare originale, un exemplar fiind înmânat Comisiei și unul Partenerului.

Pentru Partener:	Pentru Comisie:

[1] Conform metodologiei aprobate și publicate pe site-ul oficial al Băncii Naționale a Moldovei: Regulamentul cu privire la stabilirea cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele străine, Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.3 din 15 ianuarie 2009, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.27-29 din 10 februarie 2009, art.100.

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

Artur MIJA Secretar General al Guvernului Republicii Moldova Semnătura: Data:	Adrienn KIRÁLY Director Vecinătate Est și Consolidarea Instituțiilor Direcția Generală Vecinătate și Negocieri privind Extinderea Semnătura: Data:

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

EN

Annex I: Dispoziții tehnice și administrative

1. SYNOPSIS

1.1. Tabel recapitulativ al acțiunii

1. Titlul **OPSYS** **Actul de bază**	Sprijin bugetar multisectorial Planul anual de acțiune în favoarea Republicii Moldova pentru 2024 – partea 2 Referința de afaceri OPSYS: ACT-62648 Numărul ABAC de nivel 1 al angajamentului: JAD.1417003 Finanțat în cadrul Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDCI – Europa globală).
2. Planul economic și de investiții (PEI)	Da ii. energie; v. dezvoltarea economică (inclusiv sectorul privat, comerțul și sprijinul macroeconomic); vi. dezvoltarea umană (inclusiv capitalul uman și tineretul); ix. agricultură, securitate alimentară și dezvoltare rurală
Inițiativa emblematică a PEI	Da 1. sprijinirea unei economii durabile, inovatoare, ecologice și competitive; 3. Creșterea eficienței energetice; 5. Investiții în capitalul uman și prevenirea „exodului creierelor”
3. Inițiativa Echipei Europa	Nu
4. Beneficiarul (beneficiarii) acțiunii	Acțiunea se desfășoară în Republica Moldova.
5. Document de programare	Programul indicativ multianual (PIM) 2021-2027 pentru Republica Moldova1
6. Legătura cu obiectivele PDM relevante/rezultate le preconizate	Domeniul prioritar 1: O economie rezilientă, durabilă și integrată
DOMENII PRIORITARE ȘI INFORMAȚII SECTORIALE	
7. Domeniul (domeniile) prioritar(e), sectoarele	230 Energie 311 Agricultură 114 Învățământul post-secundar 160 Alte infrastructuri și servicii sociale

[1] Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 29.6.2022 de adoptare a unui program indicativ multianual pentru Republica Moldova pentru perioada 2021-2027 – C(2022) 4323 final

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

8. Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD)	Principalul ODD: ODD 17 Consolidarea mijloacelor de punere în aplicare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă Alte ODD semnificative (până la 9) și, după caz, ținte: ODD 2 Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare și îmbunătățirea nutriției și promovarea agriculturii durabile ODD 5 Realizarea egalității de gen și emanciparea femeilor ODD 12 Asigurarea unor modele de consum și de producție durabile ODD 13 Combaterea schimbărilor climatice și a impactului acestora ODD 11 Transformarea orașelor și a așezărilor umane în orașe reziliente și durabile ODD 7 Energie durabilă și modernă pentru toți ODD 4 Asigurarea unei educații de calitate incluzive și echitabile și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți 4.3 Până în 2030, asigurarea accesului egal al tuturor femeilor și bărbaților la învățământ tehnic, profesional și terțiar, inclusiv universitar, la prețuri accesibile și de calitate 4.4 Până în 2030, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care au competențe relevante, inclusiv competențe tehnice și profesionale, pentru ocuparea forței de muncă, locuri de muncă decente și antreprenoriat 4.5 Până în 2030, eliminarea disparităților de gen în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de educație și formare profesională pentru persoanele vulnerabile, inclusiv pentru persoanele cu dizabilitate, popoarele indigene și copiii aflați în situații vulnerabile ODD 8 Promovarea unei creșteri economice susținute, favorabile incluziunii și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a muncii decente pentru toți 8.5 Până în 2030, ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și munca decentă pentru toate femeile și bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilitate, precum și remunerarea egală pentru o muncă de valoare egală 8.6 Până în 2020, reducerea substanțială a proporției tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare 8.8 Protejarea drepturilor lucrătorilor și promovarea unor medii de lucru sigure și securizate pentru toți lucrătorii, inclusiv pentru lucrătorii migranți, în special pentru femeile migrante, și pentru cei cu locuri de muncă precare ODD 10 Reducerea inegalităților
9. Codul (codurile) DAC	230 Energie – 47 % 23210 - Generarea de energie, surse regenerabile - tehnologii multiple - 47% 311 Agricultură - 31% 31120 Dezvoltarea agriculturii – 19% 31166 Extinderea domeniului agricol – 8% 31110 Politica agricolă și gestiunea administrativă – 4% 160 Alte infrastructuri și servicii sociale – 16 % 16020 Crearea de locuri de muncă – 16 % 111 Educație – 6% 11330 Formare profesională – 3%

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

	11430 Formare tehnică și managerială avansată – 3%			
10. Canalul principal de livrare	12000 – Administrația destinatară			
11. Obiective	☒ Migrație ☒ Climat ☒ Incluziune socială și dezvoltare umană ☒ Genul ☐ Biodiversitate ☒ Drepturile omului, democrația și guvernanța			
12. Dispozitive de marcare (din formularul DAC)	**Obiectivul general de politică**	**Nu sunt vizate**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectivul principal**
	Dezvoltarea participării/buna guvernanță	☐	☒	☐
	Ajutoare pentru mediu	☐	☒	☐
	Egalitatea de gen și emanciparea femeilor și a fetelor	☐	☒	☐
	Sănătatea reproducerii, sănătatea maternă, sănătatea nou-născutului și sănătatea copilului	☒	☐	☐
	Reducerea riscului de dezastre	☒	☐	☐
	Includerea persoanelor cu Dizabilități	☐	☒	☐
	Nutriție	☒	☐	☐
	Marcatori ai Convenției RIO	**Nu sunt vizate**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectivul principal**
	Diversitatea biologică	☒	☐	☐
	Combaterea deșertificării	☒	☐	☐
	Atenuarea schimbărilor climatice	☐	☒	☐
	Adaptarea la schimbările climatice	☐	☒	☐
13. Markeri interni și tag-uri	**Obiective de politică**	**Nu sunt vizate**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectivul principal**
	PEI	☐	☐	☒
	Inițiativa emblematică a PEI	DA ☒		Nu ☐
	etichete	DA		Nu
	transport energie	☐ ☒		☒ ☐

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

	mediu, reziliență la schimbările climatice	☒		☐
	digital	☒		☐
	dezvoltarea economică (inclusiv sectorul privat, comerțul și sprijinul macroeconomic)	☒		☐
	dezvoltarea umană (inclusiv capitalul uman și tineretul)	☒		☐
	reziliența în materie de sănătate	☐		☒
	migrație și mobilitate	☒		☐
	agricultură, securitate alimentară și dezvoltare rurală	☒		☐
	statul de drept, guvernanța și reforma administrației publice	☐		☒
	alte	☐		☒
	Digitalizarea	☐	☒	☐
	etichete	DA		Nu
	conectivitatea digitală	☐		☒
	guvernanța digitală	☒		☐
	antreprenoriatul digital	☐		☒
	competențe/alfabetizare digitală	☒		☐
	servicii digitale	☒		☐
	Conectivitate	☐	☒	☐
	etichete	DA		Nu
	conectivitatea digitală	☒		☐
	energie	☐		☒
	transport	☐		☒
	sănătate	☐		☒
	educație și cercetare	☒		☐
	Migrația	☐	☒	☐
	Reducerea inegalităților	☐	☒	☐
	COVID-19	☒	☐	☐
INFORMAȚII BUGETARE				
14. Sumele în cauză	Linie (linii) bugetară (bugetare) (articol, post): 14.020111 Vecinătatea estică Costul total estimat: 64 000 000,00 EUR Valoarea totală a contribuției de la bugetul UE: 64 000 000,00 EUR, din care 57 000 000,00 EUR pentru sprijin bugetar și			

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

	7 000 000,00 EUR pentru sprijin complementar.
GESTIONAREA ŞI PUNEREA ÎN APLICARE	
15. Modalităţi de punere în aplicare (modul de gestionare şi metodele de livrare)	**Gestiune directă** prin: - Contractul de performanţă privind reforma sectorială a sprijinului bugetar **Gestiune indirectă** cu entitatea (entităţile) care urmează să fie selectată (selectate) în conformitate cu criteriile stabilite în secţiunea 3.2.1.

1.2. Rezumatul acţiunii

Această acţiune contribuie la obţinerea de rezultate în cadrul Programul Indicativ Multianual 2021-2027,[2] domeniul prioritar 1: O economie rezilientă, durabilă şi integrată. Acesta reprezintă a doua parte a Planului anual de acţiune în favoarea Republicii Moldova pentru 2024.

Această acţiune va consolida reziliența Republicii Moldova (denumită în continuare „Moldova") într-un context geopolitic încă complex, promovând în acelaşi timp o agendă de reforme orientată spre aderare şi prioritățile-cheie din Strategia naţională de dezvoltare „Moldova europeană 2030".[3] Programul de sprijin bugetar vizează prioritățile-cheie de reformă ale acestei din urmă strategii, precum şi Planul de creştere al Republicii Moldova, axat pe o agendă de reformă aflată în prezent în curs de elaborare, prin intermediul a trei componente: 1) securitatea energetică (30 de milioane EUR), 2) dezvoltarea umană, competenţele şi ocuparea forţei de muncă (14 milioane EUR) şi 3) agricultura inovatoare (20 de milioane EUR).

Acţiunea propusă va urmări să menţină ritmul reformelor în sectorul energetic, consolidând securitatea şi independenţa energetică a ţării, contribuind în continuare la reformele pieţei şi consolidând utilizarea surselor regenerabile de energie, contribuind în acelaşi timp la iniţiativa emblematică privind energia a Planului economic şi de investiţii (PEI).

În pofida investiţiilor mari în sistemul de învăţământ, neconcordanţa dintre competenţele forţei de muncă şi cerinţele angajatorilor este adesea evidenţiată ca fiind o cauză a ratei scăzute de participare pe piaţa forţei de muncă. Participarea forţei de muncă rămâne inferioară celei din UE. Reforma socială este o provocare majoră pentru Moldova, cu o rată a cheltuielilor pentru protecţia socială care rămâne una dintre cele mai scăzute din Europa. Acest lucru merge mână în mână cu criza demografică a ţării. De când şi-a câştigat independenţa, ţara a pierdut o treime din populaţie din cauza emigraţiei, a ratelor scăzute de înlocuire şi a speranţei de viaţă scăzute.

Componentade dezvoltare umană, competenţe şi ocupare a forţei de muncă a acestei acţiuni urmăreşte îmbunătăţirea capacităţii de inserţie profesională a forţei de muncă din Moldova în conformitate cu nevoile pieţei forţei de muncă. Mai precis, scopul său este de a permite unui număr mai mare de persoane să devină active pe piaţa forţei de muncă prin îmbunătăţirea formării profesionale şi educaţionale (EFP), a accesului la servicii de îngrijire a copiilor, precum şi prin măsuri active pe piaţa forţei de muncă. Această componentă este aliniată la iniţiativa emblematică 5 a PEI privind investiţiile în capitalul uman şi prevenirea „exodului creierelor".

Inovaţia şi competitivitatea sporite, asigurând în acelaşi timp durabilitatea şi adaptarea la schimbările climatice a sectoarelor agroalimentare, vor mobiliza un potenţial suplimentar de creştere economică şi oportunităţi suplimentare de ocupare a forţei de muncă, în special pentru IMM-uri (iniţiativa emblematică a PEI). Din

[2] [2] Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 29.6.2022 de adoptare a unui program indicativ multianual pentru Republica Moldova pentru perioada 2021-2027 – C(2022) 4323 final

[3] LP315/2022 (legis.md)

DIRECŢIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

acest motiv, sprijinul agroalimentar se axează pe profesionalizarea și integrarea pe piață a producătorilor mici și mijlocii, precum și pe dezvoltarea de-a lungul lanțurilor valorice agroalimentare. Mai precis, intervenția sprijină reforma serviciului de consiliere agricolă, accesul la finanțare pentru producătorii agricoli și operatorii din sectorul alimentar, precum și construirea unor sisteme solide de informare și administrare în pregătirea aderării la UE.

Obiectivele specifice sunt în conformitate cu Comunicarea comună intitulată „Politica privind Parteneriatul estic după 2020: Consolidarea rezilienței – un Parteneriat estic care produce rezultate pentru toți" privind viitorul Parteneriatului estic,[4] precum și obiectivele de politică ale documentului de lucru comun al serviciilor Comisiei intitulat „Redresare, reziliență și reformă: prioritățile Parteneriatului estic pentru perioada[5]de după 2020". Acțiunea este aliniată la Strategia națională de dezvoltare „Moldova europeană 2030". Obiectivele de dezvoltare durabilă vizate sunt 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12 13 și 17.

1.3. Beneficiarul (beneficiarii) acțiunii

Acțiunea se desfășoară în Republica Moldova, care este inclusă în lista beneficiarilor AOD.

2. DESCRIEREA ACȚIUNII

2.1. Obiective și realizări preconizate

Obiectivul/impactul general al acestei acțiuni este de a consolida reziliența Republicii Moldova și de a sprijini o agendă de reforme orientată spre aderare, cu un accent deosebit pe energie, capitalul uman și competențe, precum și pe agricultură.

Obiectivele specifice (rezultatele)ale acestei acțiuni sunt:

1. Sporirea securității energetice prin reducerea consumului de energie și consolidarea energiei din surse regenerabile generate la nivel local.
2. Îmbunătățirea capacității de inserție profesională a forței de muncă din Moldova, în conformitate cu nevoile pieței forței de muncă.
3. Modernizarea, inovarea și alinierea la standarde a producătorilor agricoli și a operatorilor agroalimentari.

Realizările **determinate** care urmează să fie obținute prin această acțiune și care contribuie la obiectivele specifice (rezultatele) corespunzătoare sunt:

1.1 contribuția la rezultatul 1 (sau obiectivul specific 1): Stimulareainovării în domeniul tehnologiilor și practicilor durabile, crearea de creștere economică prin noi piețe și industrii.
1.2 contribuția la rezultatul 1 (sau obiectivul specific 1): Economii de energie și reducerea cererii de energie, ca urmare a unui consum mai mic de energie, a unei izolații mai bune și a unor sisteme de încălzire și răcire mai eficiente.
1.3 contribuția la rezultatul 1 (sau obiectivul specific 1): Se dezvoltă piața angro aenergiei electrice.

2.1 contribuția la rezultatul 2 (sau obiectivul specific 2): Îmbunătățirea relevanței și a calității educației și formării profesionale.
2.2 contribuția la rezultatul 2 (sau la obiectivul specific 2): Creșterea numărului de persoane încadrate în muncă în conformitate cu cerințele pieței forței de muncă și reducerea informalității.

---

[4] JOIN(2020) 7 final

[5] Document de lucru comun al serviciilor Comisiei – Redresare, reziliență și reformă: prioritățile Parteneriatului estic după 2020 – SWD(2021) 186 final – https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/swd_2021_186_f1_joint_staff_working_paper_en_v2_p1_1356457_0.pdf

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

3.1 contribuția la rezultatul 3 (sau la obiectivul specific 3): Fermierii beneficiază de servicii de consultanță tehnică îmbunătățite.
3.2 contribuția la rezultatul 3 (sau la obiectivul specific 3): O mai bună aliniere la standardele UE și un acces mai bun al produselor agricole la piețele UE prin creșterea sprijinului financiar acordat prin intermediul Fondului național pentru agricultură și dezvoltare rurală.

Realizările **directe** care urmează să fie obținute prin această acțiune și care contribuie la realizările induse corespunzătoare sunt:

1.1.1 contribuția la producția indusă 1.1: Sunt instalate investiții ininfrastructură, cum ar fi instalații de energie din surse regenerabile, sisteme individuale de stocare și izolații.
1.1.2 contribuția la producția indusă 1.2: Clădiri renovate și modernizate la standarde de eficiență energetică.
1.1.3 contribuția la producția indusă 1.2: Se creează locuri de muncă și competențe în diverse sectoare, inclusiv în construcții, producție și servicii energetice.
1.1.4 contribuția la producția indusă 1.3: Creșterea concurenței, a eficienței și a investițiilor.

2.1.1 contribuția la producția indusă 2.1: O mai bună aliniere a programelor de învățământ profesional tehnic la calificările naționale și o mai bună calitate a formării profesionale în institutele EFP.
2.2.1 contribuția la producția indusă 2.2: Creșterea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții, a ocupării forței de muncă și a serviciilor de informare furnizate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.
2.2.2 contribuția la producția indusă 2.2: Punerea în aplicare a unor măsuri specifice de combatere a muncii nedeclarate în construcții, agricultură, sectorul ospitalității.

3.1.1 contribuția la realizările induse 3.1 și 3.2: O marjă de manevră bugetară sporită pentru punerea în aplicare a măsurilor de sprijin financiar pentru agricultură și dezvoltare rurală și pentru punerea în aplicare a reformei consultanței tehnice agricole.
3.1.2 contribuția la realizările induse 3.1 și 3.2: Creșterea capacității de formulare, monitorizare și punere în aplicare a politicilor, în conformitate cu *acquis-ul UE.*

2.2. Activități orientative

Asistența tehnică menționată în cadrul activităților va fi sprijinită prin **măsuri complementare.** Se va asigura un dialog politic continuu cu Cancelaria de Stat, care este responsabilă de coordonarea politicilor cu ministerele de resort.

Activități legate de realizarea directă 1.1.1:
- Extinderea programului Eco-Vouchers dincolo de faza-pilot pentru furnizarea de bonuri valorice pentru înlocuirea aparatelor de uz casnic ineficiente, cu accent pe grupurile vulnerabile.
- Punerea în aplicare a unui program de stimulare a cupoanelor valorice pentru bateriile de mici dimensiuni cu sisteme fotovoltaice solare, cu accent pe grupurile vulnerabile.

Activități legate de realizarea directă 1.1.2:
- Finanțarea măsurilor de eficiență energetică în sectorul rezidențial prin intermediul Fondului pentru eficiență energetică rezidențială.
- Consolidarea capacităților și formarea în domeniul standardelor de eficiență energetică a clădirilor.

Activități legate de realizarea directă 1.1.3:

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECTIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

- Consolidarea capacităților și formarea auditorilor energetici, a instalatorilor de SRE, a proiectanților, a supraveghetorilor și a întreprinderilor de construcții cu privire la proiectele privind eficiența energetică și energia din surse regenerabile, axate pe echilibrul de gen.
- Desfășurarea de activități de informare și de sensibilizare pentru a evidenția necesitatea dezvoltării competențelor și a promovării participării femeilor în sectorul energetic.

Măsuri complementare care se vor axa pe modernizarea sistemului existent de colectare a datelor privind GES, precum și pe activitățile legate de procesul MRV, care vor fi atribuite obiectivelor PNEC.

Activități legate de realizarea directă 2.1.1:

Punerea în aplicare a realizărilor directe 2.1.1 va fi sprijinită în principal printr-un dialog politic intens, participativ și care ia în considerare dimensiunea de gen, pentru politici eficace de dezvoltare a competențelor, inclusiv a competențelor verzi și digitale, în conformitate cu standardele ocupaționale și de calificare din țară. Printre altele, activitățile din cadrul acestui rezultat includ:

- elaborarea unor standarde de calitate și eficiență pentru furnizorii de EFP (și anume, raportul studenți/profesori, standarde minime pentru mediile de învățare, politica privind hărțuirea sexuală, standarde de accesibilitate);
- Cartografierea și ierarhizarea furnizorilor de EFP în conformitate cu standardele de calitate și eficiență convenite, inclusiv criterii care iau în considerare dimensiunea de gen și dizabilitatea pentru accesul echitabil la educație și formare de calitate.
- Elaborarea de studii pentru consolidarea rețelei de școli VET pentru a îmbunătăți eficiența și calitatea sistemului, precum și pentru a asigura rezultate echitabile pentru femei și bărbați, în special pentru cei mai vulnerabili (persoane cu dizabilități, romi).
- Centrele de excelență EFP își asumă responsabilități în calitate de coordonatori ai rețelei de școli EFP din domeniul lor sectorial.
- Efectuarea unei analize a nevoilor de formare a cadrelor didactice EFP la nivel național și organizarea de cursuri de formare a cadrelor didactice la locul de muncă pentru a elimina lacunele identificate, inclusiv pentru a sensibiliza publicul cu privire la egalitatea de gen și incluziunea persoanelor cu dizabilitate, pentru a promova metodologii de predare favorabile incluziunii și care iau în considerare dimensiunea de gen și pentru a elimina stereotipurile de gen în educație.
- Centrele de excelență EFP își intensifică activitatea în calitate de furnizori de educație continuă.
- Serviciile Cadrului Național al Calificărilor (CNC) din Moldova au consolidat cooperarea cu grupul consultativ CEC (Cadrul European al Calificărilor), în vederea alinierii la practicile UE;
- Registrul național al calificărilor continuă să fie operaționalizat și consolidat.
- Validarea învățării non-formale și informale continuă la instituțiile acreditate.
- Operaționalizarea unui sistem VET dual continuă și, treptat, sunt operaționalizate mai multe acorduri cu întreprinderile din industriile-cheie, în special în ceea ce privește competențele care permit transformarea verde în agricultură și energie.
- Studiile de urmărire, bazate pe metodologii aprobate prin decizie ministerială, sunt integrate în ciclul de elaborare a politicilor bazat pe dovezi, pentru a asigura rezultate echitabile pentru femei și bărbați, în special pentru cei mai vulnerabili.
- Coordonarea interservicii este consolidată între Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, agențiile subordonate respective și alte părți interesate din sector.

Activități legate de realizările directe 2.2.1 și 2.2.2:

Punerea în aplicare a realizărilor directe 2.2.1 și 2.2.2 va fi sprijinită prin măsuri complementare care se vor axa pe următoarele:

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

- Activități incluzive de sensibilizare și informare care vor contribui la creșterea numărului de persoane vulnerabile, inclusiv refugiați, cu acces la servicii și prestații de ocupare a forței de muncă.
- Serviciile de informare și măsurile active pe piața forței de muncă furnizate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă continuă să fie furnizate și extinse la alte regiuni și ajung la persoanele cele mai vulnerabile, inclusiv la refugiați. Măsurile vor fi monitorizate și evaluate.
- Măsuri preventive pentru a evita abandonul școlar, elaborarea de planuri de perfecționare și recalificare pentru adulți, programe de educație de tip „a doua șansă" pentru adulți, formarea personalului serviciilor publice de ocupare a forței de muncă pentru a oferi orientare profesională și consiliere.
- Să asigure legături de date între sisteme între sistemele de informații ale instituțiilor relevante, să adapteze procedurile interne ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă pentru a pune în aplicare noi opțiuni pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă de a se înregistra online în mod individual, inclusiv cu ajutorul asistenților sociali sau al bibliotecarilor, fără a vizita personal organizațiile de învățământ terțiar.
- Se introduce și se operaționalizează metodologiainternă privind riscurile a Inspectoratului de Stat al Muncii, se consolidează mecanismele interne de integritate, pentru a efectua inspecții neanunțate privind munca nedeclarată.

- Reuniunile cu partenerii sociali sunt organizate mai frecvent și au loc lunar sau mai des.

Activități legate de realizarea directă 3.1.1:
- (Re)formularea măsurilor de sprijin financiar guvernamental pentru producătorii și operatorii din sectorul alimentar cu acces limitat la finanțare comercială/credite bancare, care iau în considerare dimensiunea de gen și dizabilitatea (în special în cadrul Fondului național pentru agricultură și dezvoltare rurală), pentru a îmbunătăți cerințele de calitate ale UE privind mediul, biodiversitatea, reducerea la zero a defrișărilor și a schimbărilor climatice și alinierea standardelor, diversificarea veniturilor durabile ale fermelor, prelucrarea agroalimentară bazată pe economia circulară, măsurile ecologice, inclusiv agroecologia și agrosilvicultura. Aceasta ar trebui să includă, de asemenea, măsuri legate de buna guvernanță și de transparența și integritatea fondului.
- Activități de informare incluzive și de sensibilizare cu privire la măsurile de sprijin financiar aflate la dispoziția fermierilor, inclusiv a femeilor și a persoanelor cu dizabilitate, și la modul de accesare a acestora (criterii de eligibilitate; procesul de depunere a candidaturilor).
- Facilitarea dialogului dintre guvern, instituțiile bancare și financiare și sectorul privat privind instrumentele financiare, finanțele comerciale și asigurările.
- elaborarea unui concept detaliat pentru crearea de servicii de consultanță tehnică (costuri, personal echilibrat din punctul de vedere al genului, standarde de accesibilitate, cadru de monitorizare, schimb de informații și cunoștințe cu cercetarea și educația etc.); înființarea/recondiționarea unor centre de consiliere, materiale și personal accesibile; formarea consilierilor/agenților de prelungire; instituirea unor mecanisme de cooperare și de schimb de informații pentru serviciile de consiliere cu cercetarea și educația/mediul academic (inclusiv centrele de excelență).

Activități legate de realizarea directă 3.1.2:
- Efectuarea de cursuri de formare și furnizarea de expertiză tehnică privind colectarea și analiza datelor sensibile la dimensiunea de gen și de dizabilitate pentru formularea, monitorizarea și punerea în aplicare a politicilor (rezultatul măsurilor complementare), aliniate la *acquis-ul* UE:
- Îmbunătățirea dialogului politic în sprijinul sectorului agroalimentar:
    - Efectuarea de evaluări sectoriale participative comune privind punerea în aplicare a Strategiei naționale pentru agricultură și dezvoltare rurală, a programului național și a planurilor de acțiune pentru apropierea legislativă 2024-2027.

INSPECTORATUL DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

- Consultări participative privind revizuirea cadrului legal și de reglementare și a măsurilor de sprijin financiar pentru sectorul agroalimentar prin Fondul Național pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală.

- Introducerea Registrului național al fermelor și a codului unic de identificare.
- Dezvoltarea și îmbunătățirea registrelor și a sistemelor de colectare a datelor, digitalizarea și creșterea capacităților de monitorizare [inclusiv furnizarea de bunuri și servicii pentru dezvoltarea registrelor și a modulelor Sistemului integrat de administrare și control (IACS)].
- Publicarea rapoartelor anuale ale Agenției Naționale pentru Intervenții și Plăți în Agricultură (inclusiv pe categorii de beneficiari, în special microîntreprinderi și mici fermieri, ferme deținute de femei, bărbați și măsuri privind prelucrarea alimentelor și valoarea adăugată).
- Digitalizarea procesului de solicitare a măsurilor financiare din Fondul Național pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală în vederea eficientizării procesului de aprobare și execuție a plăților.
- Pregătirea recensământului agricol: elaborarea de acte juridice, definirea seturilor de date, metodologia de colectare a datelor sensibile la dimensiunea de gen și dizabilitate, prelucrarea datelor, formarea enumeratorilor etc.
- Consolidarea capacităților și formarea privind cerințele și standardele UE pentru funcționarii guvernamentali (de exemplu, AIPA, ANSA), fermieri și întreprinderile din sectorul alimentar, încurajând participarea femeilor și a persoanelor cu dizabilitate.

2.3. Integrarea

Protecția mediului, schimbările climatice și biodiversitatea

Rezultatele examinării evaluării strategice de mediu (SEA) (relevante pentru sprijinul bugetar și intervențiile la nivel strategic).

Examinarea SEA a concluzionat că nu sunt necesare măsuri suplimentare. Aspectele-cheie legate de mediu și climă trebuie abordate în timpul proiectării.

Rezultatele examinării evaluării impactului asupra mediului (EIM) (relevante pentru proiecte și/sau intervenții specifice în cadrul unui proiect).

Examinarea EIM a clasificat acțiunea în categoria C (nu este necesară o evaluare suplimentară).

Rezultatul examinării evaluării riscurilor climatice (CRA) (relevant pentru proiecte și/sau intervenții specifice în cadrul unui proiect).

Examinarea efectuată de agenția de rating de credit a concluzionat că această acțiune nu prezintă niciun risc sau prezintă un risc scăzut (nu este necesară o evaluare suplimentară).

Egalitatea de gen și emanciparea femeilor și a fetelor

În conformitate cu codurile CAD al OCDE privind egalitatea de gen identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată drept G1 și integrează perspectiva de gen în întreaga acțiune. Aceasta implică faptul că principiile egalității de gen și emancipării femeilor sunt obiective semnificative ale acestei acțiuni. Punerea în aplicare a acestei acțiuni este ghidată de principiile și obiectivele Planului de acțiune al UE pentru egalitatea de gen III.[6] Analiza problemelor pentru toate cele trei componente face trimitere la considerații specifice de

[6] Planul de acțiune pentru egalitatea de gen III este o comunicare comună a Comisiei și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, care a fost salutată prin concluziile președinției UE din 16 decembrie 2020. Elaborarea a fost condusă de Comisia Europeană în strânsă consultare cu statele membre ale UE, SEAE, organizațiile societății civile, guvernele partenere și organizațiile internaționale (entități ONU, instituții financiare internaționale, printre altele). Diferitele părți au contribuit la elaborarea documentului prin reuniuni și prin răspunsuri la un sondaj realizat în timpul procesului; https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2021-01/join-2020-17-final_en.pdf

gen legate de egalitatea de gen care stau la baza conceperii acțiunii. Obiectivele egalității de gen sunt explicitate în discurs și sunt susținute de indicatori specifici de gen care sunt defalcați în funcție de sex și dizabilitate, după caz și în cazul în care sunt disponibile date. Secțiunea de monitorizare și raportare include un angajament de monitorizare și raportare a rezultatelor privind egalitatea de gen. În conformitate cu Planul de acțiune al UE pentru egalitatea de gen III și cu Planul de punere în aplicare la nivel național, acțiunea contribuie la consolidarea drepturilor economice și sociale și la capacitarea fetelor și a femeilor; participare și conducere egale; și abordarea provocărilor și valorificarea oportunităților oferite de tranziția verde și de transformarea digitală; asigurarea libertății față de toate formele de violență bazată pe gen. În plus, acțiunea prevede consultări cu participarea agricultoarelor/organizațiilor.

Drepturile omului

Toate activitățile incluse în această acțiune sunt concepute și urmează să fie puse în aplicare în conformitate cu principiile bunei guvernanțe, democrației și drepturilor omului. Analiza problemelor pentru toate cele 3 componente identifică persoanele care trăiesc în situații vulnerabile care ar putea fi afectate de acțiunea viitoare – populația rurală, femeile și bărbații în vârstă, persoanele cu dizabilități și romii. Aceasta include protecția, promovarea și respectarea drepturilor omului prin consolidarea capacităților responsabililor și permite titularilor de drepturi să își revendice drepturile prin activități de sensibilizare și de informare. Acțiunea propusă este în conformitate cu Strategia de țară privind drepturile omului pentru Republica Moldova și abordează preocupările exprimate de organismele instituite prin tratate internaționale, precum și deficiențele identificate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Consiliului Europei.

Dizabilitate

În conformitate cu codurile CAD ale OCDE pentru persoanele cu dizabilități identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată ca D1. Aceasta implică faptul că drepturile persoanelor cu dizabilități sunt obiective semnificative ale acestei acțiuni. În acest sens, acțiunea include următoarele elemente esențiale ale integrării aspectelor legate de dizabilitate: accesibilitatea (standarde deaccesibilitate pentru furnizorii de EFP; formarea continuă a cadrelor didactice din domeniul EFP,inclusiv cu privire la accesibilitate), incluziune (activitățiexclusive de sensibilizare și informare cu privire la accesul la serviciile și beneficiile sociale și de ocupare a forței de muncă; servicii de informare și cursuri de formare privind serviciile sociale și de ocupare a forței de muncă pentru a ajunge la persoanele cele mai vulnerabile; activități incluzive de informare și sensibilizare cu privire la măsurile de sprijin financiar aflate la dispoziția fermierilor), consultare (consultări privind revizuirea cadrului juridic și de reglementare și măsurile de sprijin financiar pentru sectorul agroalimentar, cu participarea organizațiilor persoanelor cu dizabilități) și capacitare [consolidarea capacităților și formarea cu privire la cerințele și standardele UE pentru funcționarii guvernamentali (de exemplu, AIPA, ANSA), fermieri și întreprinderi din sectorul alimentar, inclusiv femei și persoane cu dizabilități]. Acțiunea propusă promovează drepturile, incluziunea socială și/sau capacitarea persoanelor cu dizabilități prin activități favorabile incluziunii, sensibilizare și consolidarea capacităților. În plus, acțiunea prevede consultări cu participarea fermierilor/organizațiilor de persoane cu dizabilități.

Democrația

Această acțiune va sprijini o administrație publică responsabilă, care este esențială pentru guvernanța democratică și dezvoltarea economică favorabilă incluziunii. Cetățenii au dreptul democratic la o administrație publică responsabilă, transparentă și funcțională. Aceasta este, de asemenea, o garanție pentru furnizarea de servicii de calitate și principalul motor al creșterii economice și al competitivității.

Sensibilitatea la conflicte, pacea și reziliența

Principiul de „a nu face rău" și sensibilitatea la conflicte sunt integrate în acțiune. Aceasta ia în considerare „beneficiile păcii" pentru societatea în ansamblu, care sunt importante pentru a sprijini o transformare mai

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

cuprinzătoare a conflictelor și dezvoltarea socioeconomică și reziliența pe termen mai lung, sprijinind în special securitatea energetică a țării, dezvoltarea economică și creșterea capacității de inserție profesională a forței de muncă. Acțiunea urmărește să promoveze pacea și cooperarea între principalele părți interesate din Moldova și prevenirea conflictelor pentru a atenua consecințele războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei în Moldova.

Reducerea riscului de dezastre

Nu se aplică

2.4. Logica intervenției

Logica de intervenție care stă la baza acestei acțiuni este următoarea:

DACĂ securitatea energetică este consolidată și șocurile externe din partea importatorilor nefiabili de energie sunt reduse (obiectivul specific 1); ȘI capacitatea de inserție profesională a forței de muncă este îmbunătățită în conformitate cu nevoile pieței forței de muncă

ȘI modernizarea, inovarea și alinierea la standarde a producătorilor agricoli și a operatorilor agroalimentari sunt sprijinite, ȘI dialogurile politice aferente sunt în curs de desfășurare,

ÎNTRUCÂT Moldova își continuă calea către redresarea economică, stabilitatea macrofinanciară și aderarea la UE; ȘI dispune de capacități instituționale și de resurse umane adecvate ale administrației publice în vederea punerii în aplicare a reformelor,

Ulterior, această acțiune va contribui la consolidarea rezilienței Republicii Moldova și la promovarea unei agende orientate către aderarea la UE.

2.5. Matricea Cadrului Logic Indicativ

Rezultate	Lanțul de rezultate	Indicatori (maximum 15 ani)	Valori de referință (valoare și an)	Obiective până la sfârșitul contractului de sprijin bugetar (valoare și an)	Surse de date (1 pentru fiecare indicator)
Impactul indicativ al politicii	Consolidarea rezilienței Republicii Moldova și sprijinirea unei agende de reformă orientate spre aderare, cu un accent deosebit pe energie, capitalul uman și competențe, precum și pe agricultură.	Indicele Gini: Distribuția veniturilor	25.7 (2021)	22 (2028)	Strategia/politica partenerului și raportarea Băncii Mondiale, a Sărăciei și a Platformei de Inegalitate

Rezultatele preconizate ale politicii	1. Îmbunătățirea securității energetice prin reducerea consumului de energie și consolidarea energiei din surse regenerabile generate la nivel local 2. Îmbunătățirea capacității de inserție profesională a forței de muncă din Moldova în conformitate cu nevoile pieței forței de muncă 3.Odernizarea,inovarea și alinierea la standarde a producătorilor agricoli și a operatorilor agroalimentari.	1.1 Independența energetică a crescut datorită economiilor de energie ca urmare a măsurilor de eficiență energetică luate la nivel anual 1.2 GERF 2.7 Emisiile de gaze cu efect de seră (GES) evitate (tone echivalent CO2) cu sprijinul UE 1.3 GERF 2.4 Capacitatea instalată de producere a energiei din surse regenerabile (MW) cu sprijinul UE 2.1 Rata de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor și al persoanelor cu dizabilități 3.1 Valoarea adăugată a întreprinderilor, rentabilitatea și ratele de productivitate pe cap de locuitor (indicator UE, D1) 3.2 Zone (în ha) în care au fost introduse practici durabile de gestionare a terenurilor și a apei (în special măsuri ecologice/ecologice, agricultură ecologică, agricultură inteligentă din punct de vedere climatic) (ha), în conformitate cu Strategia „De la fermă la consumator" (indicator UE, D1)	1,1 6 milioane kWh economisiți (2024) 1.2 0 tone echivalent CO2 (2024) 1.3 Capacități de energie din surse regenerabile instalate cu sprijin din partea UE - 0 MW (2024) 2.1 rata de ocupare a femeilor 55,3 % (2023); rata de ocupare a persoanelor cu dizabilități 17 % (2023); 3.1 Productivitatea muncii în agricultură (în milioane USD): (de stabilit)	1.1 Încă 12 milioane kWh (2027) 1.2 5000 tone CO2eq până în 2027 1.3 Capacități de energie din surse regenerabile instalate cu sprijin din partea UE - 5 MW până în 2027 2.1 rata de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor este de cel puțin 58 % (2027); rata de ocupare a persoanelor cu dizabilități este de cel puțin 19 % (2027); 3.1 Productivitatea muncii în agricultură (în milioane USD): (de stabilit)	1.1, 1.2.,1.3. Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED);Ministerul Energiei 2.1 Date oficiale furnizate de Biroul Național de Statistică 3.1 Biroul Național de Statistică

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

			43.7 (NBS, 2018), de actualizat (de confirmat) Ponderea operatorilor care pun în aplicare HACCP și/sau ISO 22000: 16 % abatoare, 28 % prelucrarea cărnii și a cărnii, 31 % lapte și produse lactate, 47 % centre de colectare și ambalare a ouălor, defalcate în funcție de sex Nr. de origine geografică protejată: 27 înregistrate prin procedura națională (2023) 3.2 Operatori ecologici (certificați și în conversie): 139 (2022),	Ponderea punerii în aplicare a HACCP și/sau a ISO 22000: 30 % abatoare, 60 % prelucrarea cărnii și a cărnii, 60 % lapte și produse lactate, 60 % centre de colectare și ambalare a ouălor, defalcate pe sexe (2027) Nr. de certificare a originii geografice (DOP etc.):35 (2027) dezagregate pe sexe 3.2 Operatori ecologici (certificați și în conversie): 150 (2022), 40 000 ha (2027), dezagregate pe sexe	3.2 Anuarul agriculturii ecologice; rapoarte aleMinisterului Agriculturii și IndustrieiAlimentare; datele ANSA; baza de date a membrilor MOVCA; MOLDAC

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECTIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

			28616,07 ha (2022)7,0		

i suprafața totală a sistemului ecologic, 23756,81 ha sunt deja certificate; 1100 ha se află în anul 1 al perioadei de conversie; 4477 ha erau deja în al doilea an de conversie, iar 383,7 ha sunt timul an de conversie.

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

Realizări induse	1.1 Stimularea inovării în domeniul tehnologiilor și practicilor durabile, crearea de creștere economică prin noi piețe și industrii 1.2 Economii de energie și reducerea cererii de energie, ca urmare a unui consum mai mic de energie, a unei izolații mai bune și a unor sisteme de încălzire și răcire mai eficiente. 1.3 Se dezvoltă piața angro a energiei electrice. 2.1 Îmbunătățirea relevanței și a calității educației și formării profesionale, 2.2 Creșterea numărului de persoane încadrate în muncă în conformitate cu cerințele pieței forței de muncă și reducerea informalității.	1.1.1 Ponderea persoanelor fizice sprijinite în cadrul Fondului pentru Eficiență Energetică Rezidențială din Moldova (MREEF) care îndeplinesc standardele și cerințele tehnice (defalcate în funcție de sex, vârstă, dizabilitate și dimensiunea firmei) 1.2.1 Creșterea consumului de eficiență energetică pe sector (rezidențial/public) 1.2.2 **Error! Hyperlink reference not valid.** 1.2.3 Ponderea locuințelor sociale renovate în zonele urbane și rurale 1.3.1 Ponderea tranzacțiilor între participanții la piață în conformitate cu practicile UE 2.1. Ponderea studenților înscriși în programe de formare profesională tehnică aprobate în institutele naționale de EFP și ponderea (%) acestora înscriși în programe active de EFP dual, defalcate în funcție de sex și dizabilitate 2.2. % (număr) creștere a numărului de persoane care beneficiază de măsuri active de ocupare a forței de muncă furnizate de	1.1.1 0 persoane fizice 1.2.1 Ponderea cheltuielilor pentru locuințe, apă, electricitate, gaz și alți combustibili pentru populația săracă - 20% (anul de referință urmează a fi confirmat) 1.2.2 0 tone echivalent CO2 (2024) 1.2.3 3000 m2 1.3.1 Niciun operator de pe piața energiei electrice 2.1: 2024: Total studenți EFP la ISCED 3 și 4: 47.162 (25.568 bărbați,	1.1.1 10; Cel puțin 90 de persoane (anul urmează a fi confirmat) 1.2.1 Ponderea cheltuielilor pentru locuințe, apă, electricitate, gaz și alți combustibili pentru populația săracă - 18% (anul urmează a fi confirmat) 1.2.2 5000 tone echivalent CO2 până în 2027 1.2.3 16000 m2 (anul urmează a fi confirmat) 1.3.1 Piața funcțională pentru ziua următoare și piața intrazilnică. Ponderea tranzacțiilor este (de confirmat) % în conformitate cu practicile UE.	1.1,1.2,1.3. Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) Ministerul Energiei 2.1: EMIS (Education Management Information System of the MoER), registre școlare, date Ministerul Finanțelor

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

	3.1 Agricultorii beneficiază de servicii de consultanță tehnică îmbunătățite.	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, defalcate în funcție de sex, vârstă și dizabilitate 3.1 Ponderea fermierilor care beneficiază de servicii de extindere/consultanță tehnică (defalcate în funcție de sex, dizabilitate, regiune/raioane, dimensiunea și cifra de afaceri a fermei) și gradul de satisfacție în ceea ce privește serviciile	21.594 femei și un total de 514 studenți cu dizabilități). Din totalul studenților EFP, 1325 (2,8 %) sunt înscriși în programe EFP duale. 2.2: 1861 de beneficiari șomeri în 2023 3.1: Ponderea fermierilor care beneficiază de servicii de extindere/consultanță tehnică: de confirmat (2023), (defalcate în funcție de sex, vârstă, dizabilitate, regiune/raie, dimensiunea fermei/cifra de afaceri)	2.1: 2027: Total studenți EFP la ISCED 3 și 4): 60.000 (în contextul demografiei în descreștere a Republicii Moldova ținta nu poate fi mai mare) cu paritate de gen crescută față de nivelul de bază și participare sporită a studenților cu dizabilități. 2.2: Creșterea cu 50 % a numărului de persoane care beneficiază de măsuri active de ocupare a forței de muncă (2027) 3.1: Ponderea fermierilor care beneficiază de servicii „regulate” de extindere/consultanță tehnică:	2.2: Raportul anual al ANOFM 3.1 AIPA examinarea externă/a experților care urmează să fie efectuată

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

	3.2 O mai bună aliniere la standardele UE și un acces mai bun al produselor agricole la piețele UE printr-un sprijin financiar sporit acordat prin intermediul Fondului național pentru agricultură și dezvoltare rurală.	3.2 Numărul fermierilor și al operatorilor din sectorul alimentar care beneficiază de pe urma întreprinderilor nou-înființate, diversificarea veniturilor fermelor, grupurile/cooperarea producătorilor, măsurile ecologice, calitatea și conformitatea standard, măsurile de dezvoltare rurală/LEADER din cadrul FEADR (defalcate în funcție de sex, vârstă, dizabilitate, regiune/raion, dimensiunea/cifra de afaceri a fermei)	Gradul de satisfacție față de servicii: (de confirmat) % satisfăcut/bun sau foarte bun (defalcat în funcție de sex, vârstă, dizabilitate, regiune/raion, dimensiunea/cifra de afaceri a fermei) 3.2.1 Numărul fermierilor și al operatorilor din sectorul alimentar care beneficiază de pe urma întreprinderilor nou-înființate, a diversificării veniturilor fermelor, a grupurilor/cooperării producătorilor, a măsurilor ecologice, a calității și a conformității	(2027), (defalcate în funcție de sex, vârstă, dizbilitate, regiune/raion, dimensiunea fermei/cifra de afaceri) Gradul de satisfacție față de servicii: (de confirmat) % satisfăcut/bun sau foarte bun (defalcat în funcție de sex, vârstă, dizabilitate, regiune/raion, dimensiunea/cifra de afaceri a fermei) 3.2.1: Numărul fermierilor și al operatorilor din sectorul alimentar care beneficiază de pe urma întreprinderilor nou-înființate, a diversificării veniturilor fermelor, a	3.2. DR (2023)

DIRECȚIA MANAGEMENTUL ALIMENTELOR

			standard din partea FEADR (1100, 2023) 3.2.2 Ponderea populației rurale vizate de strategiile de dezvoltare locală LEADER: 1,12 milioane de persoane în 783 de localități/peste 50 % din teritoriul național, 37 de grupuri de acțiune locală LEADER (GAL-uri) și 401 proiecte de dezvoltare rurală puse în aplicare prin programul național LEADER/NFARD (2023)	grupurilor/cooperării producătorilor, a măsurilor ecologice, a calității și a conformității cu standardele, din cadrul FEADR (1300 anual în 2025,2026; 1 400 în 2027) 3.2.2 Ponderea populației rurale vizate de strategiile de dezvoltare locală LEADER: 70 % din teritoriul național, 46 de grupuri de acțiune locală LEADER (GAL-uri) și 500 de proiecte de dezvoltare rurală puse în aplicare prin programul național LEADER/NFARD (2026,2027)	

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

Realizări directe	1.1.1 Investițiile în infrastructură, cum ar fi instalațiile de energie din surse regenerabile, sistemele individuale de stocare și izolațiile, sunt instalate.	1.1.1. Energia din surse regenerabile generată de capacitatea instalată cu sprijinul UE	1.1.1.: Energie din surse regenerabile generată de capacități instalate cu sprijin din partea UE – zero MWh	1.1.1 Energia din surse regenerabile generată de capacitățile instalate cu sprijinul UE 7500 MWh în 2027h	1.1.1. 1.1.2, 1.1.3 Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) Ministerul Energiei)
	1.1.2 Clădiri renovate și modernizate la standarde de eficiență energetică.	1.1.2. Numărul de unități locative renovate, în conformitate cu criteriile de performanță energetică, defalcate în funcție de mediul rural/urban	1.1.2. 4 clădiri cu mai multe apartamente și 40 de case Total 44 de clădiri, (de confirmat) în mediul rural, (de confirmat) în zonele urbane	1.1.2 14 clădiri cu mai multe apartamente și 300 de case Total 310 clădiri (de confirmat) în zonele urbane	Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Ministerul Educației Ministerul Muncii
	1.1.3 Se creează locuri de muncă și competențe în diverse sectoare, inclusiv în sectorul construcțiilor, al producției și al serviciilor energetice.	1.1.3. Numărul de persoane instruite în cursuri aprobate/acreditate pentru profesioniști cu perspective de calificare, perfecționare și recalificare în domeniul tehnicilor/tehnologiilor inteligente pentru tranziția verde în cadrul programelor tehnice de formare profesională gestionate de institute publice de EFP și al oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții oferite de parteneriate public-privat, defalcate în funcție de sex, vârstă și dizabilitate	1.1.3 În perioada 2023-2024, în total 3289 de studenți s-au înscris la cursuri de formare pentru tehnici/tehnologii inteligente pentru tranziția verde (dintre care 2654 la ISCED 3 și 635 la ISCED 4)	1.1.3 până în 2027-28, numărul studenților înscriși la cursuri de formare profesională în domeniul tehnicilor/tehnologiilor inteligente pentru tranziția verde crește cu 10 % față de scenariul de referință (aproximativ 3600 de studenți în 2027-28)	(Sistemul informațional de management al educației), registrele școlare, ministerul datelor 1.1.4 Ministerul Energiei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
	1.1.4 Creșterea concurenței, a eficienței și a investițiilor.		1.1.4 Zero participanți		

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

	2.1.1 O mai bună aliniere a programelor de învățământ profesional tehnic la calificările naționale și o mai bună calitate a programelor de formare profesională în institutele EFP 2.2.1 Oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții, ocuparea forței de muncă și serviciile de informare oferite de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă au crescut. 2.2.2 Punerea în aplicare a unor măsuri specifice de combatere a muncii	1.1.4 Numărul de participanți înregistrați pe piața energiei electrice pentru ziua următoare 2.1.1. Numărul de programe de formare profesională tehnică aprobate aliniate la cadrul național al calificărilor (CNC) 2.2.1. Numărul șomerilor care au participat la măsuri active pe piața forței de muncă (sistemul de bonuri valorice pentru serviciile de formare) pe bază anuală, defalcat în funcție de sex, vârstă și dizabilitate	2.1.1.: 70 de calificări aprobate ca parte a Cadrului național al calificărilor (CNC), 2024; 360 de programe de formare profesională tehnică aprobate la toate nivelurile EFP, dintre care 215 sunt active/operaționale ; 90 % din cele 215 programe EFP active se bazează pe programe de învățământ aprobate aliniate la standardele naționale de calificare. 2.2.1. 1861 de șomeri au beneficiat de măsuri active pe piața forței de muncă în 2023 (762 de cupoane	1.1.4 Cel puțin 8 participanți în 2027 2.1.1 Ținta 2027: De confirmat 2.2.1 De confirmat 2.2.2. Obiectivul 2027: 150 de calificări aprobate ca parte a CNC; Toate programele EFP aprobate sunt operaționalizate și cel puțin 30 % sunt dotate cu materiale de predare și învățare adecvate și cu profesori calificați; 100 % din programele EFP active sunt aliniate la programele de învățământ aprobate, aliniate la standardele naționale de calificare. 2.2.1. creșterea cu 50 % a numărului de șomeri care	2.1.1 EMIS (Sistemul informațional de management al educației), registrele școlare, date Ministerul Finanțelor 2.2.1.1.: Raportul anual al ANOFM 2.2.2.1.: Registrul Național al Calificărilor și lista programelor de formare aprobate, disponibile la MoER 2.2.2.1. Rapoartele anuale ale Ministerului Muncii

	nedeclarate în sectorul construcțiilor, al agriculturii și al ospitalității. 3.1.1 Creșterea marjei de manevră bugetară pentru punerea în aplicare a măsurilor de sprijin financiar în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale și pentru punerea în aplicare a reformei consultanței tehnice agricole. 3.1.2 Creșterea capacității de formulare, monitorizare și punere în aplicare a politicilor, în conformitate cu *acquis-ul UE.*	2.2.2 A fost aprobat numărul măsurilor specifice de combatere a muncii nedeclarate în construcții, agricultură și ospitalitate. 3.1.1. Alocări financiare anuale pentru Fondul Național pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (total și pentru măsurile selectate) 3.1.2. Frecvența și calitatea raportării privind punerea în aplicare a Strategiei naționale pentru agricultură și dezvoltare rurală, cu participarea părților interesate Gradul de operaționalizare a registrului național al fermelor Gradul de digitalizare a modulelor AIPA/Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) dezvoltate și operaționale; Numărul de statistici agricole aliniate la *acquis-ul* UE	valorice pentru formare) 2.2.2: Nu se aplică 3.1.1 Alocarea mijloacelor financiare din partea FNARD pentru măsuri specifice în sumă de 464,8 mil. lei 3.1.2.1 Evaluări comune ale progreselor înregistrate de sectorul agricol, efectuate anual, cu participarea părților interesate: 0 (2023) 3.1.2.2. Raportul privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a ANDR a fost publicat: 0 (2023)	beneficiază de măsuri active pe piața forței de muncă, în special de sistemul de bonuri valorice pentru cursuri de formare 2.2.2 Se aprobă și se pun în aplicare cel puțin 3 măsuri de combatere a muncii nedeclarate în construcții, agricultură și sectorul ospitalității 3.1.1. Alocarea de fonduri în valoare de milioane TBC din FEADR (MDL) pentru măsuri specifice 3.1.2.1 Evaluări comune ale progreselor înregistrate de sectorul agricol, efectuate anual, cu participarea părților interesate: 2 (2027)	3.1.1.: De confirmat 3.1.2.: De confirmat

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

			3.1.2.3. Numărul de fermieri înregistrați în registrul național al fermelor: 0 3.1.2.4. Numărul de moduleale Sistemului Integrat de Administrare și Control (IACS) dezvoltate și implementate/operaționale: 0 Numărul de măsuri de sprijin financiar pentru AIPA digitalizate: 2 (credite, asigurări), măsura LEADER parțial (2023) 3.1.2.5. Recensământul agricol efectuat: 0 (2011 nealiniat)	Raportul privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a ANDR a fost publicat: 2 (2027) Numărul de fermieri înregistrați în registrul național al fermelor: 15 000 (2027), dezagregate în funcție de sex Numărulde module ale Sistemului Integrat de Administrare și Control (IACS) dezvoltate și implementate/operaționale: 2 Numărul de măsuri de sprijin financiar pentru AIPA digitalizate: 5 (2027), inclusiv dezagregarea în funcție de sex, dizabilitate Recensământul agricol, aliniat la nevoile de date ale	

DE STAT A REPUBLICII MOLD
DIRECTIA MANAGEMENTUL

				UE, realizat: 1 (2027)	

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

3. MODALITĂȚI DE PUNERE ÎN APLICARE

3.1. Punerea în aplicare a componentei de sprijin bugetar

3.1.1. Justificarea sumelor alocate sprijinului bugetar

Suma alocată pentru componenta de sprijin bugetar este de 57 000 000 EUR, iar pentru sprijinul complementar este de 7 000 000,00 EUR. Această sumă se bazează pe analiza relevanței strategiei naționale globale de dezvoltare, precum și a strategiilor sectoriale în domeniul energiei, agriculturii, educației și ocupării forței de muncă, pe nevoile, capacitatea și oportunitățile de rezultate durabile în cele trei sectoare diferite.

3.1.2. Criterii pentru plata sprijinului bugetar

a) Condiții.
Condițiile generale pentru plata tuturor tranșelor sunt următoarele:

- Progrese satisfăcătoare în punerea în aplicare a **Strategiei naționale de dezvoltare** „Moldova**europeană 2030"**și continuarea credibilității și relevanței acesteia sau a politicii ulterioare.
- Menținerea unei politici macroeconomice credibile și relevante, orientate spre stabilitate, sau progresele înregistrate în direcția restabilirii echilibrelor-cheie.
- Progrese satisfăcătoare în punerea în aplicare a reformelor de îmbunătățire a gestionării finanțelor publice, inclusiv mobilizarea veniturilor interne, precum și menținerea relevanței și credibilității programului de reformă.
- Progrese satisfăcătoare în ceea ce privește disponibilitatea publică a unor informații bugetare accesibile, prompte, cuprinzătoare și solide.

b) Indicatorii de performanță pentru plăți care pot fi utilizați pentru tranșele variabile se pot axa pe următoarele priorități de politică:

- Sectorul energetic - îmbunătățirea eficienței energetice și consolidarea pieței angro de energie electrică;
- Ocuparea forței de muncă - creșterea numărului de persoane care beneficiază de măsuri active pe piața forței de muncă și creșterea serviciilor de îngrijire a copiilor pentru a spori rata de ocupare a femeilor;
- educație – creșterea relevanței, a calității și a eficienței educației și formării profesionale;
- Agricultură - modernizarea producătorilor agricoli și a operatorilor agroalimentari, inovarea și alinierea la UE; Consolidarea capacității de formulare, monitorizare și punere în aplicare a politicilor aliniate la acquis-ul UE.

Indicatorii de performanță și obiectivele alese care urmează să fie utilizate pentru plata tranșelor variabile se vor aplica pe durata acțiunii.

c) modificări.
Indicatorii de performanță și obiectivele alese care urmează să fie utilizate pentru plata tranșelor variabile se vor aplica pe durata acțiunii. Cu toate acestea, în cazuri justificate în mod corespunzător, țara parteneră și Comisia pot conveni asupra unor modificări ale indicatorilor sau asupra unor revizuiri în sens ascendent/în sens descendent ale obiectivelor. Astfel de modificări sunt autorizate în scris ex ante sau cel târziu până la sfârșitul primului trimestru al perioadei examinate aplicabile indicatorilor și obiectivelor.
În cazuri excepționale și/sau justificate în mod corespunzător, de exemplu atunci când evenimente neprevăzute, șocuri externe sau circumstanțe în schimbare au făcut ca indicatorul sau ținta să fie irelevante și

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

nu au putut fi anticipate, se poate renunța la un indicator al tranșei variabile. În aceste cazuri, suma aferentă ar putea fi fie realocată celorlalți indicatori ai tranșei variabile în același an, fie transferată următoarei tranșe variabile în anul următor (în conformitate cu ponderea inițială a indicatorilor). De asemenea, s-ar putea decide reevaluarea unui indicator în anul următor în raport cu obiectivul inițial, în cazul în care există o tendință pozitivă, iar autoritățile nu ating obiectivul din cauza unor factori pe care nu îi pot controla. Utilizarea acestei dispoziții este solicitată de țara parteneră și aprobată în scris de către Comisie.

d) Valori fundamentale
În cazul unei deteriorări semnificative a valorilor fundamentale, plățile aferente sprijinului bugetar pot fi suspendate, reduse sau anulate, în conformitate cu dispozițiile relevante ale acordului de finanțare.

3.1.3. Detalii privind sprijinul bugetar

Următorul calendar de plată și următorul profil propus pentru acțiune sunt orientative. Calendarul și profilul real al plăților vor fi stabilite în acordul de finanțare și pot face în continuare obiectul unor modificări.

Calendarul orientativ al plăților

Exercițiul financiar și defalcarea trimestrială (în milioane EUR)	**Anul 1 (2025)**				**Anul 2 (2026)**				**Anul 3 (2027)**				**Total**
	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	
Tranșă fixă													
Tranșă variabilă	30	27											57
Total	30	27											57

Sprijinul bugetar este furnizat sub formă de sprijin bugetar nedirecționat direct către trezoreria națională. Creditarea transferurilor în euro vărsate în lei moldovenești se va efectua la cursurile de schimb corespunzătoare, în conformitate cu prevederile relevante ale acordului de finanțare.

3.2. Modalități de punere în aplicare

Comisia se va asigura că sunt respectate normele și procedurile adecvate ale UE pentru acordarea de finanțare terților, inclusiv procedurile de revizuire, după caz, și conformitatea acțiunii cu măsurile restrictive ale UE.[8]

3.2.1. Gestiune indirectă cu o entitate evaluată pe baza pilonilor

O parte din această acțiune, în special măsurile complementare, poate fi pusă în aplicare în cadrul gestiunii indirecte cu o entitate (entități) evaluată (evaluate) pe bază de piloni, care va (vor) fi selectată (selectate) de serviciile Comisiei pe baza următoarelor criterii:

- cunoștințe și expertiză dovedite în sectoarele energiei, ocupării forței de muncă, competențelor și/sau agriculturii și în achizițiile publice de servicii și echipamente digitale;
- un istoric și capacitatea de a dezvolta bune relații de lucru cu partenerii locali și
- Capacitate demonstrată de a furniza servicii.

[8] Harta sancțiunilor UE. Vă atragem atenția asupra faptului că harta sancțiunilor este un instrument informatic pentru identificarea regimurilor de sancțiuni. Sancțiunile își au originea în acte juridice publicate în Jurnalul Oficial (JO). În cazul unei discrepanțe între actele juridice publicate și actualizările de pe site, prevalează versiunea JO.

Punerea în aplicare de către această entitate (aceste entități) implică activități de punere în aplicare în cadrul tuturor componentelor acțiunii.

3.2.2. Trecerea de la modul de gestiune indirectă la cel de gestiune directă (și viceversa) ca urmare a unor circumstanțe excepționale

În cazul în care modalitatea de punere în aplicare în cadrul gestiunii indirecte, astfel cum este definită în secțiunea 3.3.1., nu poate fi pusă în aplicare din cauza unor circumstanțe independente de voința Comisiei, modalitatea de punere în aplicare prin granturi în cadrul gestiunii directe ar fi utilizată în conformitate cu următoarele criterii:
(a) Scopul grantului (granturilor)
Granturile vor contribui la realizarea obiectivelor specifice 1, 2 și 3 din secțiunea 2.1 și a realizărilor 1.1.1-3.1.2.
(b) Tipul de solicitanți vizați
Solicitanții de granturi pot fi entități cu experiență și active în domeniile agriculturii, energiei, ocupării forței de muncă, competențelor sau serviciilor și echipamentelor digitale.

3.3. Domeniul de aplicare al eligibilității geografice pentru achiziții publice și granturi

Se aplică eligibilitatea geografică în ceea ce privește locul de stabilire pentru participarea la procedurile de achiziții publice și de atribuire a granturilor și în ceea ce privește originea bunurilor achiziționate, astfel cum se prevede în actul de bază și în documentele contractuale relevante, sub rezerva următoarelor dispoziții.

Ordonatorul de credite competent al Comisiei poate extinde eligibilitatea geografică în caz de urgență sau de indisponibilitate a serviciilor pe piețele țărilor sau teritoriilor în cauză sau în alte cazuri justificate în mod corespunzător în care aplicarea normelor de eligibilitate ar face imposibilă sau extrem de dificilă realizarea acestei acțiuni [articolul 28 alineatul (10) din Regulamentul IVCDCI – Europa globală].

3.4. Buget orientativ

Componente bugetare orientative	**Contribuția UE (suma în EUR)**
Sprijin bugetar – a se vedea secțiunea 3.1	57 000 000,00 EUR
Măsuri complementare – a se vedea secțiunea 3.2 Gestiune indirectă	7 000 000,00 EUR
Evaluare – a se vedea secțiunea 4.2 **Audit** – a se vedea secțiunea 4.3	face obiectul unei alte decizii
Comunicare strategică și diplomație publică – a se vedea secțiunea 5	face obiectul unei alte decizii
Totaluri	64 000 000,00 EUR

3.5. Structura organizatorică și responsabilitățile

Pentru toate sectoarele vizate de această acțiune, există deja structuri stabilite pentru dialogul politic, prin urmare scopul va fi consolidarea acestora și promovarea coordonării interministeriale. În octombrie 2021, ca răspuns iminent la criza energetică, creșterea securității energetice și o mai bună funcționare a pieței energiei au fost identificate ca priorități-cheie de cooperare în cadrul primei reuniuni a dialogului la nivel înalt UE-Moldova privind energia. De atunci, dialogurile la nivel înalt au oferit o platformă eficientă pentru continuarea

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

cooperării dintre UE și Republica Moldova pe teme energetice prioritare. Cel de-al[5-lea] dialog a avut loc în perioada 1-2 februarie 2024 la Chișinău. Ca bază pentru continuarea cooperării, a fost aprobată o foaie de parcurs comună Moldova-Comunitatea Energetică și Comisia, care prezintă etapele următoare și un calendar al reformelor viitoare care vizează piața gazelor naturale și a energiei electrice și care vizează stimularea eficienței energetice și a capacității de energie din surse regenerabile. La un alt nivel, Moldova a fost prima țară estică care a aderat la Comunitatea Energetică în mai 2010. Apartenența oferă un cadru continuu pentru dialogul la nivel înalt privind energia, cu posibilitatea de a implica diverse părți interesate din partea Moldovei. Lucrând împreună, Secretariatul Comunității Energiei sprijină ferm aspirațiile țării pentru o integrare mai strânsă cu piața europeană a energiei. În context național, Ministerul Energiei organizează o reuniune a donatorilor de coordonare de patru ori pe an, pentru a asigura complementaritatea, coerența și alinierea între sprijinul acordat și prioritățile de politică. Aceste eforturi sunt completate de schimburi informale periodice între delegația UE și autoritățile relevante.

În sectorul ocupării forței de muncă, dialogul politic se bazează pe structurile permanente existente de coordonare sectorială între Ministerul Muncii și Protecției Sociale, alte agenții guvernamentale și partenerii de dezvoltare. Deosebit de relevantă pentru dialogul politic continuu este reuniunea de coordonare a donatorilor, care cuprinde donatori și parteneri de dezvoltare și este prezidată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care convoacă reuniuni atunci când ministerul anunță noi reforme și anual pentru a discuta progresele înregistrate în cursul anului. Acesta este un forum de consultare și coordonare între părțile interesate, nu numai prin luarea unor decizii consensuale privind punerea în aplicare și monitorizarea proiectelor și programelor majore, ci și dintr-o perspectivă mai largă, ca grup de lucru de coordonare sectorială de sine stătător. Pe lângă minister și agențiile sale subordonate, membrii grupului sunt Uniunea Europeană, Banca Mondială, diverse organizații internaționale, inclusiv agențiile ONU direct implicate în punerea în aplicare a proiectelor în sectorul ocupării forței de muncă, agențiile statelor membre ale UE care sunt active în acest sector, ONG-uri și - pe bază ad-hoc - alte ministere de resort ale Guvernului Republicii Moldova.

În sectorul învățământului profesional, dialogul politic se bazează pe structurile permanente existente de coordonare sectorială între Ministerul Educației și Cercetării, alte agenții guvernamentale și donatori/parteneri de dezvoltare. Deosebit de relevant pentru dialogul politic continuu este Grupul pentru educație locală, care reunește donatori și parteneri de dezvoltare și este prezidat de Ministerul Educației și Cercetării, care convoacă reuniuni trimestriale. Acesta este un forum de consultare și coordonare între părțile interesate, nu numai prin luarea unor decizii consensuale privind punerea în aplicare și monitorizarea proiectelor și programelor majore, ci și dintr-o perspectivă mai largă, ca grup de lucru de coordonare sectorială de sine stătător. Pe lângă Ministerul Educației și Cercetării și agențiile sale subordonate, membrii grupului sunt Uniunea Europeană, Banca Mondială, diverse organizații internaționale, inclusiv agențiile ONU direct implicate în educație și alte sectoare sociale, agențiile statelor membre ale UE care sunt active în acest sector, ONG-uri și - pe bază ad-hoc - alte ministere de resort ale Guvernului Republicii Moldova. Pentru aspectele care reprezintă nucleul componentei EFP a programului de sprijin bugetar, părțile interesate instituționale și părțile sociale implicate în actualizarea Cadrului național al calificărilor și a programei EFP sunt: Consiliul Național al Calificărilor, Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), sindicatele și asociațiile patronale, asociațiile profesionale, centrele de excelență EFP și școlile profesionale. În plus, relevant pentru dialogul politic sectorial este Consiliul Economic al prim-ministrului (Decizia guvernamentală 330/2023), recent adoptat, care cuprinde 68 de reprezentanți ai comunității de afaceri, 49 de reprezentanți ai autorităților publice, 12 reprezentanți ai mediului academic și 16 reprezentanți ai organizațiilor internaționale interesate de reformele economice.

În sectorul agricol, delegația UE participă la Consiliu pentru coordonarea asistenței externe. Cu toate acestea, acest cadru trebuie încurajat în continuare, deoarece reuniunile nu au loc încă în mod regulat, iar participarea este limitată la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și la partenerii de dezvoltare. Este necesară implicarea altor părți interesate în dialogul politic, cum ar fi agențiile relevante și reprezentanții societății civile. În ceea ce privește programul național LEADER, există un comitet național de monitorizare compus

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

din Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, agenția de plăți (AIPA), partenerii de dezvoltare, rețeaua națională de dezvoltare rurală și grupurile de acțiune locală.

Ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii, Comisia poate participa la structurile de guvernanță menționate anterior, instituite pentru a reglementa punerea în aplicare a acțiunii.

4. MĂSURAREA PERFORMANȚEI

4.1. Monitorizare și raportare

Monitorizarea tehnică și financiară zilnică a punerii în aplicare a acestei acțiuni va fi un proces continuu și va face parte din responsabilitățile partenerului de implementare. În acest scop, partenerul de implementare instituie un sistem permanent de monitorizare internă, tehnică și financiară a acțiunii și elaborează rapoarte periodice privind progresele înregistrate (cel puțin anuale) și rapoarte finale. Fiecare raport oferă o prezentare exactă a punerii în aplicare a acțiunii, inclusiv din perspectiva egalității de gen și a incluziunii persoanelor cu dizabilități, a dificultăților întâmpinate, a modificărilor introduse, precum și a gradului de realizare a realizărilor sale și a contribuției la realizarea rezultatelor sale și, dacă este posibil, la momentul raportării, a contribuției la realizarea impacturilor sale, astfel cum sunt măsurate prin indicatori corespunzători, utilizând ca referință lista strategiei, a politicii sau a planului de acțiune pentru reformă al partenerului.

Comisia poate efectua vizite suplimentare de monitorizare a proiectelor atât prin intermediul propriului său personal, cât și prin intermediul unor consultanți independenți recrutați direct de Comisie pentru evaluări independente ale monitorizării (sau recrutați de agentul responsabil contractat de Comisie pentru punerea în aplicare a acestor evaluări).

Modalități de monitorizare și raportare, inclusiv rolurile și responsabilitățile pentru colectarea, analiza și monitorizarea datelor:

Strategia europeană Moldova 2030 reprezintă documentul strategic de referință pe termen lung pentru asigurarea coerenței între politicile naționale, sectoriale și cadrul bugetar. Pentru punerea în aplicare sinergică a obiectivelor, este integrat un sistem integrat de planificare strategică, cooperare la diferite niveluri și includerea tuturor părților interesate în planificarea, punerea în aplicare și monitorizarea politicilor. Documentul operațional de punere în aplicare a acestei strategii este Planul Național de Dezvoltare, care include acțiunile adecvate și sursele financiare necesare pentru punerea în aplicare a obiectivelor strategiei, în conformitate cu strategiile sectoriale. Planul național de dezvoltare se elaborează pe o perioadă de trei ani, pe baza priorităților cuprinse în strategiile sectoriale elaborate pentru implementarea acestei strategii. Acesta este documentul de referință în procesul de elaborare a cadrului bugetar pe termen mediu și se prelungește anual până la elaborarea cadrului bugetar pe termen mediu. Cancelaria de Stat este responsabilă de coordonarea procesului de elaborare a planului național de dezvoltare în conformitate cu prevederile acestei strategii, care este sincronizat cu procesul de elaborare a cadrului bugetar pe termen mediu și de monitorizare și evaluare a acestuia și, prin urmare, a acestei strategii. Ministerul Finanțelor va asigura dezvoltarea, corelarea și promovarea cadrului bugetar pe termen mediu, în conformitate cu prioritățile stabilite în prezenta strategie.

Pe parcursul implementării Strategiei Naționale de Dezvoltare a Republicii Moldova 2030 sunt în vigoare următoarele proceduri de monitorizare și evaluare:

1) monitorizarea anuală – pe baza monitorizării trimestriale, se va genera un raport anual privind punerea în aplicare a planului național de dezvoltare. Raportul anual va avea un caracter analitic. Acesta va fi un document de referință pentru planificarea următorului ciclu al planului național de dezvoltare și, respectiv, al cadrului bugetar pe termen mediu. Rapoartele anuale vor include analiza dinamicii indicatorilor

(rezultate),inclusiv indicatori pentru monitorizarea țintelor obiectivelor de dezvoltare durabilă. Structura rapoartelor anuale va reflecta structura acestei strategii, analiza la nivelul fiecărui obiectiv general fiind efectuată de ministerul responsabil pentru domeniul de politică corespunzător pe baza informațiilor furnizate de celelalte autorități implicate și va include analiza nivelului de punere în aplicare a obiectivelor specifice, a acțiunilor prioritare și a indicatorilor de monitorizare în lumina acțiunilor întreprinse de autorități în cursul anului;

2) evaluări intermediare – în 2026 va fi pregătit un raport de evaluare care va analiza impactul punerii în aplicare a acestei strategii pe baza unor obiective intermediare și va propune o ajustare a obiectivelor finale în funcție de progresele înregistrate și de tendințele socioeconomice la nivel național și internațional. Procesul de evaluare intermediară va analiza indicele integrat al securității demografice teritoriale, care este un instrument de măsurare a nivelului de bunăstare demografică la nivel local, pentru a evalua impactul acestei strategii în fiecare unitate administrativ-teritorială din punct de vedere demografic;

3) raportul final de punere în aplicare – un raport final privind rezultatele și impactul punerii sale în aplicare va fi elaborat în 2031, la sfârșitul punerii în aplicare a prezentei strategii. Rapoartele anuale de monitorizare, rapoartele intermediare de evaluare și raportul final vor fi elaborate de Cancelaria de Stat pe baza informațiilor transmise de autoritățile publice centrale, într-un format prestabilit, și vor fi transmise Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Durabile spre validare. Rapoartele vor fi apoi făcute publice și prezentate Parlamentului. Rapoartele de monitorizare și evaluare ale acestei strategii vor fi, de asemenea, utilizate pentru a raporta cu privire la progresele înregistrate în direcția Agendei globale 2030 pentru dezvoltare durabilă și a rapoartelor naționale periodice de evaluare voluntară.

În același timp, instituțiile naționale pentru drepturile omului și organizațiile necomerciale vor fi invitate să prezinte rapoarte alternative privind punerea în aplicare a acestei strategii, care vor fi examinate în cadrul audierilor publice anuale la nivel de parlament și guvern. Au fost evaluate sistemele statistice și de monitorizare, precum și calitatea datelor oficiale din domeniul de politică vizat. Această evaluare a contribuit la conceperea acțiunii după cum urmează: Verificarea suplimentară a datelor, misiunile de evaluare externă, vizitele pe teren și implicarea organizațiilor societății civile sunt considerate măsuri complementare pentru a asigura acuratețea datelor, pentru a fundamenta deciziile privind condițiile generale și indicatorii tranșei variabile. Acestea vor fi acoperite de alte decizii, în special de alocarea globală.

4.2. Evaluare

Evaluarea acestei acțiuni poate fi efectuată individual sau printr-o evaluare strategică comună a operațiunilor de sprijin bugetar desfășurate împreună cu țara parteneră, cu alți furnizori de sprijin bugetar și cu părțile interesate relevante.

În cazul în care nu este planificată o evaluare, Comisia poate decide, în timpul punerii în aplicare, să efectueze o astfel de evaluare din motive justificate în mod corespunzător, fie din proprie decizie, fie la inițiativa partenerului.

Rapoartele de evaluare sunt comunicate țării partenere și altor părți interesate principale, în conformitate cu cele mai bune practici de diseminare a evaluării. Partenerul de implementare și Comisia analizează concluziile și recomandările evaluărilor și, după caz, în acord cu țara parteneră, decid de comun acord cu privire la acțiunile subsecvente care trebuie întreprinse și la orice ajustări necesare, inclusiv, dacă se indică acest lucru, cu privire la reorientarea proiectului.

Serviciile de evaluare pot fi contractate în temeiul unui contract-cadru.

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

4.3. Audit și verificări

Fără a aduce atingere obligațiilor aplicabile contractelor încheiate pentru punerea în aplicare a prezentei acțiuni, Comisia poate, pe baza unei evaluări a riscurilor, să efectueze audituri independente sau misiuni de verificare pentru unul sau mai multe contracte sau acorduri.

5. COMUNICARE STRATEGICĂ ȘI DIPLOMATIE PUBLICĂ

Toate entitățile care pun în aplicare acțiuni externe finanțate de UE au obligația contractuală de a informa publicul relevant cu privire la sprijinul acordat de Uniune pentru activitatea lor prin afișarea emblemei UE și a unei scurte declarații de finanțare, după caz, pe toate materialele de comunicare legate de acțiunile în cauză. În acest scop, ele trebuie să respecte instrucțiunile din documentul de orientare din 2022 *intitulat „Comunicarea și creșterea vizibilității UE: Orientări pentru acțiuni externe* (sau orice document ulterior).

Această obligație se va aplica în mod egal, indiferent dacă acțiunile în cauză sunt puse în aplicare de Comisie, de țara parteneră, de furnizorii de servicii, de beneficiarii granturilor sau de entitățile mandatate sau delegate, cum ar fi agențiile ONU, instituțiile financiare internaționale și agențiile statelor membre ale UE. În fiecare caz, în acordul de finanțare, în contractele de achiziții publice și de grant și în acordurile de contribuție respective trebuie inclusă o trimitere la obligațiile contractuale relevante.

În scopul creșterii vizibilității UE și a contribuției sale la prezenta acțiune, Comisia poate semna sau încheia declarații sau declarații comune, ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii. Vizibilitatea și măsurile de comunicare ar trebui, de asemenea, să promoveze transparența și responsabilitatea în ceea ce privește utilizarea fondurilor. Ar trebui să se măsoare eficacitatea activităților de comunicare privind sensibilizarea cu privire la acțiune și la obiectivele acesteia, precum și cu privire la finanțarea acțiunii de către UE.

Partenerii de implementare informează pe deplin Comisia și Delegația UE în Moldova cu privire la planificarea și punerea în aplicare a activităților specifice de vizibilitate și comunicare înainte de începerea punerii în aplicare. Partenerii de implementare vor asigura o vizibilitate adecvată a finanțării UE și vor raporta comitetelor de monitorizare relevante cu privire la acțiunile de vizibilitate și comunicare, precum și la rezultatele acțiunii globale.

Se așteaptă ca instituțiile guvernamentale, precum și entitățile din sectorul privat mandatate să execute strategia sectorială[9] să comunice progresele înregistrate și rezultatele obținute în executarea strategiei sectoriale datorită sprijinului bugetar acordat prin această acțiune, indiferent de modul în care guvernul alocă resursele bugetare plătite prin acțiune.

Eforturile de comunicare ale guvernului și ale entităților mandatate din sectorul privat, după caz, trebuie coordonate cu delegația UE în contextul prezentei acțiuni, pentru a asigura coerența discursului și a mesajului, precum și vizibilitatea sprijinului UE și a comunicării strategice orizontale. Plata tranșelor fixe și variabile ar fi însoțită de o comunicare și o vizibilitate adecvate.

[9] Moldelectrica, Moldovagaz, Energocom, ANRE

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

Anexă: 1 IDENTIFICAREA NIVELULUI PRIMAR DE INTERVENȚIE PENTRU RAPORTAREA ÎN OPSYS

O intervenție primară (proiect/program) este un set coerent de rezultate structurate într-un cadru logic care vizează realizarea de schimbări sau progrese în materie de dezvoltare. Identificarea nivelului intervenției primare va permite:

- ✓ diferențierea acestor acțiuni sau contracte de cele care nu produc rezultate de dezvoltare direct raportabile, definite ca entități de sprijin (și anume audituri, evaluări);
- ✓ Articularea acțiunilor și/sau a contractelor în funcție de un lanț comun preconizat de rezultate și, prin urmare, permițându-le să asigure o monitorizare și o raportare mai eficientă și agregată a performanței;
- ✓ O cartografiere completă și exhaustivă a tuturor acțiunilor și contractelor generatoare de rezultate.

Prezenta acțiune identifică:

Nivelul de acțiune (și anume, sprijin bugetar, finanțare mixtă)		
☒	Acțiune unică	Prezenta acțiune: toate contractele din prezenta acțiune

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

ANEXA II - CONDIȚII GENERALE

Cuprins

Partea întâi: Dispoziții aplicabile activităților pentru care partenerul este contractantul
ANEXA II - CONDIȚII GENERALE 1
Articolul 1 – Principii generale 3
Articolul 2 - Termenul limită pentru semnarea contractelor și acordurilor de către partener ... 6
Article 3 - Excludere și sancțiuni administrative 8
Article 4 - Delegare parțială 9
Procedurile de atribuire 9
Controlul ex ante 9
Proceduri de plată 10
Article 5 - Componenta de avans a devizului de program 12
Cerere introductivă 12
Procedurile de atribuire 12
Controlul ex ante 13
Declarație de gestiune 13
Plăți 13
Article 6 – Fondul comun gestionat de partener 14
Cerere introductivă 14
Procedurile de atribuire 14
Punerea în aplicare 14
Article 7 - Publicarea de către partener a informațiilor privind contractele de achiziții publice și de grant 14
Article 8 - Recuperarea fondurilor 15
Article 9 - Creanțe financiare în cadrul contractelor de achiziții publice și de grant 16
Article 10 - Depășirile de costuri și modalitățile de finanțare a acestora 16
Partea a doua: Dispoziții aplicabile sprijinului bugetar 17
Article 11 - Dialogul în materie de politici 17
Article 12 - Verificarea condițiilor și a plății 17
Article 13 Transparența sprijinului bugetar 17
Article 14 - Recuperarea sprijinului bugetar 17
Partea a treia: dispozițiile aplicabile prezentei acțiuni în ansamblu, Indiferent de modul de gestionare 17
Article 15 - Perioada de execuție și termenul de contractare 17

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

Articolul 16 - Verificări și verificări efectuate de Comisie, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și Curtea de Conturi Europeană....18
Articolul 17 - Sarcinile partenerului în combaterea neregulilor, fraudei și corupției....19
Article 18 - Suspendarea plăților....20
Article 19 - Alocarea către acțiune a fondurilor recuperate de Comisie....20
Article 20 Dreptul de stabilire și de ședere....21
Article 21 Dispoziții fiscale și vamale și acorduri de schimb valutar....21
Article 22 - Confidențialitate....21
Article 23 - Utilizarea studiilor....21
Article 24 - Consultarea dintre partener și Comisie....222
Article 25 - Modificarea prezentului acord de finanțare....22
Article 26 - Suspendarea prezentului acord de finanțare....22
Article 27 - Denunțarea prezentului acord de finanțare....244
Article 28 - Modalități de soluționare a diferendelor....24

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL PROIECTELOR

Partea întâi: Dispoziții aplicabile activităților pentru care Partenerul este autoritatea contractantă

Articolul 1 - Principii generale

1.1 Scopul părții întâi este de a defini sarcinile încredințate partenerului în cadrul gestiunii indirecte, astfel cum sunt descrise în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) și de a defini drepturile și obligațiile partenerului și ale Comisiei în îndeplinirea acestor sarcini.

Partea întâi se aplică sarcinilor legate de contribuția UE, singură sau în combinație cu fondurile partenerului sau ale unui terț, în cazul în care aceste fonduri sunt executate prin cofinanțare comună, și anume în cazul în care sunt puse în comun.

Aceste sarcini includ punerea în aplicare de către partener, în calitate de autoritate contractantă, a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice, a contractelor de grant și a acordurilor de contribuție, precum și atribuirea, semnarea și executarea contractelor de achiziții publice, a contractelor de grant și a acordurilor de contribuție rezultate. În sensul părții întâi din prezentul acord de finanțare, fiecare trimitere la contractele de grant include, de asemenea, un acord de contribuție, iar fiecare trimitere la beneficiarii de granturi include, de asemenea, organizațiile care au semnat acorduri de contribuție.

Desemnarea entităților care aparțin guvernului sau structurii administrative a partenerului și care sunt identificate în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) pentru a îndeplini anumite sarcini nu se califică drept subdelegare. Aceste entități respectă drepturile și obligațiile prevăzute în partea întâi pentru partener în calitate de autorități contractante și, în același timp, partenerul rămâne pe deplin responsabil pentru îndeplinirea obligațiilor prevăzute în prezentul acord de finanțare. Trimiterile din acordul de finanțare la partener includ, de asemenea, aceste entități.

În calitate de autoritate contractantă, partenerul acționează prin delegare parțială, cu excepția cazului în care acționează în cadrul componentei de avans a unei devize de program sau în cadrul unui fond comun gestionat de partener:

- În cadrul delegării parțiale, partenerul acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de achiziții publice, contractele de grant, prin care Comisia controlează ex ante toate procedurile de atribuire și execută toate plățile aferente către contractanți și beneficiarii granturilor;
- În cadrul componentei de avans a unei devize de program, partenerul acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de achiziții publice și de grant, prin care poate, până la pragurile stabilite, să desfășoare proceduri de achiziții publice și de atribuire a granturilor fără sau cu un control ex ante limitat din partea Comisiei și să execute plăți către contractanți și beneficiarii granturilor, precum și în contextul muncii directe.
- În cadrul unui fond comun gestionat de un partener, partenerul acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de achiziții publice și contractele de grant, prin care Comisia nu controlează ex ante nicio procedură de atribuire, iar partenerul execută toate plățile aferente către contractanți și beneficiarii granturilor.

În cazul în care partenerul este un stat ACP, iar acțiunea este finanțată de FED în temeiul articolului

REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

1.1 din Condițiile speciale, sarcinile încredințate sunt cele enumerate la articolul 35 alineatul (1) al șaselea paragraf literele (c)-(k) și la articolul 35 alineatul (2) din anexa IV la Acordul de parteneriat ACP-CE.

În cazul în care partenerul este o TTPM, iar acțiunea este finanțată de FED în temeiul articolului 1 alineatul (1) din condițiile speciale, executarea sarcinilor încredințate respectă, de asemenea, condițiile prevăzute la articolul 86 alineatul (3) din Decizia 2013/755/UE a Consiliului din 25 noiembrie 2013 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană (Decizia de asociere peste mări).

1.2 Partenerul rămâne responsabil pentru îndeplinirea obligațiilor prevăzute în prezentul acord de finanțare, chiar dacă desemnează alte entități identificate în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) pentru a îndeplini anumite sarcini. În special, Comisia își rezervă dreptul de a suspenda plățile și de a suspenda și/sau rezilia prezentul acord de finanțare pe baza actelor, omisiunilor și/sau situațiilor oricărei entități desemnate.

1.3 Partenerul instituie și asigură funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient. Partenerul respectă principiile bunei gestiuni financiare, transparenței, nediscriminării și vizibilității Uniunii Europene în punerea în aplicare a acțiunii și evită situațiile de conflict de interese.

Un conflict de interese există atunci când exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor oricărei persoane responsabile este compromisă din motive care implică familia, viața afectivă, afinitățile politice sau naționale, interesul economic sau orice alt interes personal direct sau indirect.

Sistemul de control intern este un proces menit să ofere o asigurare rezonabilă că operațiunile sunt eficace, eficiente și economice, că raportarea este fiabilă, că activele și informațiile sunt protejate, că fraudele și neregulile sunt prevenite, detectate și corectate și că riscurile legate de legalitatea și regularitatea operațiunii financiare sunt gestionate în mod adecvat, ținând seama de caracterul multianual al activităților, precum și de natura plăților în cauză.

În special, în cazul în care partenerul efectuează plăți în cadrul componentei de avans a unei devize de program sau în cadrul unui fond comun gestionat de partener, funcțiile ordonatorilor de credite și ale contabililor sunt separate și reciproc incompatibile, iar partenerul gestionează un sistem contabil care oferă informații exacte, complete, fiabile și în timp util.

1.4 În afara cazurilor în care partenerul aplică propriile proceduri (inclusiv în cazul unui fond comun gestionat de partener, cele convenite de donatorii fondului comun) și documente standard pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant, partenerul desfășoară procedurile de atribuire și încheie contractele și acordurile rezultate în limba prezentului acord de finanțare.

1.5 Partenerul ia măsurile necesare pentru a asigura vizibilitatea finanțării UE pentru activitățile care i-au fost încredințate sau pentru alte activități din cadrul acestei acțiuni. Aceste măsuri fie sunt definite în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative), fie sunt convenite ulterior între partener și Comisie.

Aceste măsuri de comunicare și informare respectă cerințele de comunicare și vizibilitate pentru acțiunile externe ale UE stabilite și publicate de Comisie, în vigoare la momentul adoptării

măsurilor.

1.6 În cadrul delegării parțiale și al componentei de avans a devizului de program, partenerul păstrează toate documentele justificative financiare și contractuale relevante de la data intrării în vigoare a prezentului acord de finanțare sau de la o dată anterioară care este prevăzută ca dată de începere a eligibilității costurilor la articolul 6 din condițiile speciale timp de cinci ani de la sfârșitul perioadei de execuție, în special următoarele:

Proceduri de achiziții publice:

a. Anunț de prognoză cu dovada publicării anunțului de achiziție și a oricăror rectificări
b. Numirea comitetului de preselecție
c. Raportul privind lista scurtă (inclusiv anexele) și candidaturile
d. Dovada publicării anunțului privind lista scurtă
e. Scrisori către candidații care nu figurează pe lista restrânsă
f. Invitație de participare la licitație sau echivalent
g. Dosar de licitație, inclusiv anexe, clarificări, procese-verbale ale reuniunilor, dovada publicării
h. Numirea comitetului de evaluare
i. Raportul de deschidere a ofertelor, inclusiv anexele
j. Raportul de evaluare/negociere, inclusiv anexele și ofertele primite1
k. Scrisoare de notificare
l. Documente justificative
m. Scrisoare de intenție pentru depunerea contractului
n. Scrisori către candidații respinși
o. Anunț de atribuire/anulare, inclusiv dovada publicării
p. Contracte semnate, amendamente, călăreți și corespondența relevantă

Cereri de propuneri și acordarea directă de granturi:

a. Numirea comitetului de evaluare
b. Raport de deschidere și administrativ, inclusiv anexele și cererile primite2
c. Scrisori adresate solicitanților selectați și celor respinși în urma evaluării notei explicative
d. Raport de evaluare a notei explicative
e. Raportul de evaluare a raportului complet privind cererea sau negocierea, cu anexele relevante

1Eliminarea ofertelor necâștigătoare la cinci ani de la încheierea procedurii de achiziții
2Eliminarea cererilor respinse la trei ani de la încheierea procedurii de acordare a granturilor.

DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

f. Verificarea eligibilității și documentele justificative

g. Scrisori adresate solicitanților selectați și celor respinși cu o listă de rezervă aprobată în urma evaluării complete a candidaturii

h. Scrisoare de intenție pentru depunerea contractului de grant

1. Anunț de atribuire/anulare cu dovada publicării

j. Contracte semnate, amendamente, călăreți și corespondența relevantă.

1.7 Partenerul va asigura o protecție adecvată a datelor cu caracter personal. Date cu caracter personal înseamnă orice informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă.

Datele cu caracter personal sunt:

- prelucrate în mod legal, echitabil și transparent față de persoana vizată;
- Colectate în scopuri determinate, explicite și legitime și nu sunt prelucrate ulterior într-un într-un mod incompatibil cu aceste scopuri;
- adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile în care sunt prelucrate;
- exacte și, dacă este necesar, actualizate;
- prelucrate într-un mod care asigură securitatea adecvată a datelor cu caracter personal și
- Păstrate într-o formă care permite identificarea persoanelor vizate pe o perioadă care nu depășește perioada necesară îndeplinirii scopurilor în care sunt prelucrate datele cu caracter personal. Datele cu caracter personal incluse în documentele care trebuie păstrate de partener în conformitate cu articolul 16 alineatul (1) trebuie șterse după expirarea termenului prevăzut la articolul 16 alineatul (1).

Orice operațiune care implică prelucrarea datelor cu caracter personal, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, divulgarea, ștergerea sau distrugerea, se bazează pe normele și procedurile partenerului și se efectuează numai în măsura în care este necesar pentru punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare.

În special, partenerul ia măsurile de securitate tehnice și organizatorice adecvate cu privire la riscurile inerente unei astfel de operațiuni și la natura informațiilor referitoare la persoana fizică în cauză, pentru:

a) Împiedicați accesul oricărei persoane neautorizate la sistemele informatice care efectuează aceste operațiuni, în special citirea, copierea, modificarea sau îndepărtarea neautorizată a suporturilor de stocare; introducerea neautorizată de date, precum și orice divulgare, modificare sau ștergere neautorizată a informațiilor stocate;

b) Asigurarea accesului utilizatorilor autorizați ai unui sistem informatic care efectuează astfel de operațiuni

numai informațiile la care se referă dreptul lor de acces;

c) să își conceapă structura organizatorică astfel încât să îndeplinească cerințele de mai sus.

Articolul 2 - Termenul limită pentru semnarea contractelor și acordurilor de către partener

2.1 Contractele de achiziții publice și contractele de grant se semnează în cursul perioadei de punere

în aplicare operațională a prezentului acord de finanțare.

Atunci când se pune în aplicare o acțiune cu donatori multipli, contractele de achiziții publice și contractele de grant se încheie în termenul de contractare stabilit în condițiile speciale sau stabilit pentru componenta de avans a devizului de program.

În cazul în care acțiunea nu este o acțiune cu donatori multipli, contractele de achiziții publice și contractele de grant se încheie în termen de cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord de finanțare.

Contractele suplimentare de achiziții publice și contractele de grant care rezultă dintr-o modificare a prezentului acord de finanțare care majorează contribuția UE se semnează cel târziu în termen de trei ani de la intrarea în vigoare a respectivei modificări a prezentului acord de finanțare sau pentru o acțiune cu donatori multipli în termenul de contractare stabilit pentru contribuția suplimentară a UE.

Termenul de trei ani pentru acțiunile care nu sunt finanțate de mai mulți donatori nu poate fi prelungit, cu excepția cazului în care acțiunea este finanțată de FED. În astfel de cazuri, prelungirea este prevăzută la articolul 6 din Condițiile Speciale.

2.2 Cu toate acestea, următoarele tranzacții pot fi semnate în orice moment pe parcursul perioadei de implementare operațională:

a. modificări ale contractelor de achiziții publice și ale contractelor de grant deja semnate;

b. contractele de achiziții publice și contractele de grant care urmează să fie încheiate după încetarea anticipată a
contractele de achiziții publice și contractele de grant existente;

c. contracte legate de audit și evaluare, care pot fi, de asemenea, semnate în timpul închiderii
perioada;

d. costurile de funcționare menționate la articolul 5.1;

2.3 După expirarea termenelor menționate la articolul 2.1, Comisia dezangajează soldul financiar pentru activitățile conexe încredințate partenerului pentru care contractele nu au fost semnate în mod corespunzător.

2.4 O astfel de dezangajare nu se aplică fondurilor înscrise în buget pentru audit și evaluări menționate la articolul 2.2 litera (c) sau costurilor de funcționare menționate la articolul 2.2 litera (d).

De asemenea, nicio astfel de dezangajare nu se aplică soldului financiar al rezervei pentru cheltuieli neprevăzute sau fondurilor disponibile din nou după denunțarea anticipată a unui contract menționat la articolul 2.2 litera (b), ambele putând fi utilizate pentru finanțarea contractelor menționate la articolul 2.2.

Article 3 – Excludere și sancțiuni administrative

3.1 Criterii de excludere

3.1.1 Atunci când aplică procedurile și documentele standard stabilite și publicate de Comisie pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și de grant, partenerul se asigură, în consecință, că niciun contract de achiziții publice sau de grant finanțat de UE nu este atribuit unui operator economic sau unui solicitant de grant dacă operatorul economic sau solicitantul de grant fie el însuși, fie o persoană cu putere de reprezentare, de decizie sau de control asupra acestuia se află într-una dintre situațiile de excludere prevăzute în procedurile și documentele standard relevante ale Comisiei.

3.1.2 Atunci când aplică propriile proceduri (inclusiv, în cazul unui fond comun gestionat de un partener, cele convenite de donatorii fondului comun) și documente standard pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și de grant, partenerul adoptă măsuri, în conformitate cu propria legislație națională, pentru a se asigura că niciun contract de achiziții publice sau de grant finanțat de UE nu este atribuit unui operator economic sau unui solicitant de grant în cazul în care partenerul ia cunoștință de faptul că aceste entități:

a) sau persoanele care au competențe de reprezentare, de luare a deciziilor sau de control asupra lor au făcut obiectul unei hotărâri judecătorești definitive sau al unei decizii administrative definitive pentru fraudă, corupție, implicare într-o organizație criminală, spălare de bani, infracțiuni legate de terorism, muncă a copiilor sau trafic de persoane;

b) sau persoanele care au competențe de reprezentare, de luare a deciziilor sau de control asupra lor au făcut obiectul unei hotărâri judecătorești definitive sau al unei decizii administrative definitive pentru o neregulă care afectează interesele financiare ale UE;

c) se fac vinovați de declarații false în furnizarea informațiilor solicitate ca o condiție de participare la procedură sau în cazul în care nu furnizează aceste informații;

d) au făcut obiectul unei hotărâri judecătorești definitive sau al unei decizii administrative definitive prin care s-a stabilit că entitățile au creat o entitate într-o altă jurisdicție cu intenția de a eluda obligațiile fiscale, sociale sau orice alte obligații legale cu aplicare obligatorie în jurisdicția în care își are sediul social, administrația centrală sau locul principal de desfășurare a activității;

e) au fost create cu intenția descrisă la litera (d) de mai sus, astfel cum s-a stabilit printr-o hotărâre definitivă sau printr-o decizie administrativă definitivă.

La atribuirea contractelor de achiziții publice și de grant, partenerul poate lua în considerare, după caz și pe propria răspundere, informațiile conținute în sistemul de detectare timpurie și de excludere al Comisiei. Accesul la informații poate fi acordat prin intermediul punctului (punctelor) de legătură sau prin consultarea Comisiei (Comisia Europeană, DirecțiaGenerală Buget, contabilul Comisiei, BRE2-13/505, B-1049 Bruxelles, Belgia și prin e-mail la adresa BUDG-C01-EXCL-DB@ec.europa.eu, în copie la adresa Comisiei menționată la articolul 3 din condițiile speciale). Comisia poate refuza plățile către un contractant sau un beneficiar al grantului într-o situație de excludere.

3.2 Obligația de informare

Partenerul informează Comisia atunci când un operator economic sau un solicitant de grant se află într-o situație menționată la articolul 3.1 sau a comis nereguli și fraude sau a fost găsit vinovat de încălcarea gravă a obligațiilor sale contractuale.

3.3 Sancțiuni administrative

În cazul în care partenerul ia cunoștință de una dintre situațiile menționate la articolul 3.1 în punerea în aplicare a sarcinilor descrise în anexa I, partenerul impune, în condițiile legislației sale naționale, operatorului economic sau solicitantului de grant o excludere de la viitoarele sale proceduri de achiziții publice sau de atribuire a granturilor și/sau o sancțiune financiară proporțională cu valoarea contractului în cauză. Astfel de sancțiuni financiare sau excluderi se impun în urma unei proceduri contradictorii care asigură dreptul la apărare al persoanei în cauză.

Partenerul poate fi scutit de obligațiile prevăzute la primul paragraf în cazul în care:

- legislația națională a partenerului nu permite impunerea unei excluderi și/sau a unei sancțiune financiară;
- protecția intereselor financiare ale UE necesită impunerea unei obligații administrative sancționarea în termene incompatibile cu procedurile interne ale partenerului;
- impunerea unei sancțiuni administrative necesită mobilizarea resurselor dincolo de mijloacele partenerului,
- legislația sa națională nu permite excluderea unui operator economic din toate țările UE

proceduri de atribuire finanțate.

În astfel de cazuri, partenerul va notifica Comisiei impedimentul său. Comisia poate decide să impună operatorului economic sau să acorde solicitantului o excludere de la viitoarele proceduri de atribuire finanțate de UE și/sau o sancțiune financiară cuprinsă între 2 % și 10 % din valoarea totală a contractului în cauză.

Article 4 - Delegare parțială

Procedurile de atribuire

4.1 Sarcinile sunt îndeplinite de partener în conformitate cu procedurile și documentele standard stabilite și publicate de Comisie pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant, în vigoare la momentul lansării procedurii în cauză.

Controlul ex ante

4.2 Pentru a permite controlul ex ante, partenerul prezintă Comisiei spre aprobare dosare de licitație și documente pentru cererile de propuneri înainte de lansarea invitațiilor de participare la licitație și a cererilor de propuneri. De asemenea, partenerul invită Comisia la deschiderea ofertelor și a propunerilor și furnizează Comisiei copii ale ofertelor și propunerilor primite. Partenerul notifică Comisiei rezultatele examinării ofertelor și a propunerilor și prezintă Comisiei spre aprobare propunerea de atribuire, precum și proiectele de contracte de achiziții publice și de contracte de grant.

Pe parcursul punerii în aplicare a contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant, partenerul prezintă, de asemenea, Comisiei, spre aprobare prealabilă, proiecte de acte adiționale și proiecte de ordine administrative în acest sens.

Partenerul invită Comisia pentru acceptarea provizorie și finală.

Raport/Declarație de gestiune

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

4.3 În cazul în care articolul 5 din condițiile speciale prevede acest lucru, raportul privind executarea sarcinilor încredințate partenerului respectă modelul prevăzut în anexa III, iar declarația de gestiune respectă modelul prevăzut în anexa IV. În acest caz, nu este necesar să se furnizeze o opinie de audit extern independentă cu privire la declarația de gestiune, efectuată în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional, întrucât Comisia efectuează auditurile pentru această acțiune. Aceste audituri vor verifica veridicitatea afirmațiilor făcute în declarația de gestiune, precum și legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente efectuate.

Proceduri de plată

4.4 Partenerul transmite Comisiei cererile de plată aprobate în următoarele termene, începând de la data primirii cererii de plată, fără a lua în considerare perioadele de suspendare a termenului de plată:

a)) pentru prefinanțarea specificată în contractul de achiziție și în contractul de grant:
   (i) 15 zile calendaristice pentru o acțiune finanțată de la buget;
   (ii) 30 de zile calendaristice pentru o acțiune finanțată în cadrul FED;

b) 45 de zile calendaristice pentru alte plăți

Comisia acționează în conformitate cu articolele 4.9 și 4.10 în termenul de plată prevăzut în contractul de achiziții publice și în contractele de grant, din care se scad termenele menționate mai sus.

4.5 La primirea unei cereri de plată din partea unui contractant sau a unui beneficiar al grantului, partenerul informează Comisia cu privire la primirea cererii și examinează imediat dacă cererea este admisibilă, și anume dacă aceasta conține datele de identificare ale contractantului sau ale beneficiarului grantului, contractul sau acordul în cauză, suma, moneda și data. În cazul în care partenerul ajunge la concluzia că cererea este inadmisibilă, acesta o respinge și informează contractantul sau beneficiarul grantului cu privire la această respingere și la motivele sale în termen de 30 de zile de la primirea cererii. Partenerul informează, de asemenea, Comisia cu privire la această respingere și la motivele acesteia.

4.6 La primirea unei cereri de plată admisibile, partenerul examinează dacă este datorată o plată, și anume dacă au fost îndeplinite toate obligațiile contractuale care justifică plata, inclusiv examinarea unui raport, după caz. În cazul în care partenerul ajunge la concluzia că o plată nu este datorată, acesta informează contractantul sau beneficiarul grantului cu privire la aceasta și la motive. Expedierea acestor informații suspendă termenul de plată. Comisia primește o copie a informațiilor astfel transmise. Comisia este, de asemenea, informată cu privire la răspunsul sau acțiunea corectivă a contractantului sau a beneficiarului grantului. Răspunsul sau acțiunea care vizează corectarea nerespectării obligațiilorsale contractuale reia termenul de plată. Partenerul examinează acest răspuns sau această acțiune în temeiul prezentului alineat.

4.7 În cazul în care Comisia nu este de acord cu concluzia partenerului potrivit căreia o plată nu este datorată, aceasta informează partenerul în acest sens. Partenerul își reexaminează pozițiile și, în cazul în care ajunge la concluzia că plata este scadentă, informează contractantul sau beneficiarul grantului cu privire la aceasta. Suspendarea termenului de plată se ridică în momentul transmiterii acestor informații. Partenerul informează, de asemenea, Comisia. Partenerul procedează în continuare astfel cum se prevede la articolul 4.8.

În cazul în care dezacordul dintre partener și Comisie persistă, Comisia poate plăti partea necontestată din suma facturată, cu condiția ca aceasta să fie în mod clar separabilă de suma contestată. Aceasta informează partenerul și contractantul sau beneficiarul grantului cu privire la această plată parțială.

4.8 În cazul în care partenerul ajunge la concluzia că plata este scadentă, acesta transferă Comisiei, spre aprobare și plată, cererea de plată și toate documentele însoțitoare necesare. Aceasta oferă o imagine de ansamblu a numărului de zile rămase din termenul de plată și a tuturor perioadelor de suspendare a acestui termen.

4.9 După transferul cererii de plată în temeiul articolului 4.8, în cazul în care Comisia ajunge la concluzia că plata nu este scadentă, aceasta informează partenerul și, în copie, contractantul sau beneficiarul grantului cu privire la aceasta și la motive. Informarea contractantului sau a beneficiarului grantului are ca efect suspendarea termenului de plată, astfel cum este prevăzut în contractul încheiat. Un răspuns sau o acțiune corectivă din partea contractantului sau a beneficiarului grantului este tratat(ă) de partener în conformitate cu articolul 4.6.

4.10 În cazul în care partenerul și Comisia ajung la concluzia că plata este scadentă, Comisia execută plata.

4.11 În cazul în care dobânda penalizatoare este datorată contractantului sau beneficiarului grantului, aceasta se alocă între partener și Comisie proporțional cu zilele de întârziere care depășesc termenele prevăzute la articolul 4.4, sub rezerva următoarelor condiții:

(a) numărul de zile utilizate de partener se calculează de la data înregistrării unei cereri de plată admisibile menționate la articolul 4.6 până la data transferului cererii către Comisie menționată la articolul 4.8 și de la data informării de către Comisie menționată la articolul 4.9 până la următorul transfer al cererii către Comisie menționat la articolul 4.8. Orice perioadă de suspendare a termenului de plată se deduce.

(b) numărul de zile utilizat de Comisie se calculează începând cu data următoare datei la care transferul cererii partenerului menționat la articolul 4.8 până la data plății și de la data transferului până la data informării partenerului în temeiul articolului 4.9.

4.12 Orice circumstanțe neprevăzute de procedura de mai sus se soluționează într-un spirit de cooperare între partener și Comisie, prin analogie cu dispozițiile de mai sus, respectând în același timp relațiile contractuale ale partenerului cu contractantul sau cu beneficiarul grantului.

Atunci când este posibil, una dintre părți cooperează la cererea celeilalte părți pentru a furniza informații utile pentru evaluarea cererii de plată, chiar înainte ca cererea de plată să fie transferată în mod oficial către prima parte sau returnată de la aceasta.

4.13 Un contract de achiziții publice sau un contract de grant care nu a dat naștere niciunei plăți în termen de doi ani de la semnarea sa încetează în mod automat, iar finanțarea sa este dezangajată, cu excepția cazurilor de litigiu în fața instanțelor judecătorești sau a organismelor arbitrale.

DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

Article 5 - Componenta de avans a devizului de program

Cerere introductivă

5.1 Devizul de program este un document care stabilește programul activităților care urmează să fie desfășurate și resursele umane și materiale necesare, bugetul corespunzător și modalitățile tehnice și administrative detaliate de punere în aplicare pentru executarea acestor activități operaționale pe perioada de punere în aplicare operațională a prezentului acord de finanțare.

Devizul de program de punere în aplicare a acordului de finanțare trebuie să respecte procedurile și documentele standard privind devizele de program stabilite de Comisie, în vigoare la momentul adoptării devizului de program în cauză.

Organismul care pune în aplicare aceste activități operaționale în cadrul devizului de program poate fi administrația centrală a partenerului însuși (operațiuni centrale) sau un organism de drept public sau de drept privat însărcinat cu o misiune de serviciu public (operațiuni comandate publice) sau, numai în cadrul FED, un organism de drept privat fără o misiune de serviciu public pe baza unui contract de servicii (operațiuni comandate private).

Devizul de program are o componentă de avans și poate avea o componentă de angajamente specifice.

În cadrul componentei angajamentelor specifice, se aplică articolul 4.

În cadrul componentei de avans a devizului de program, organismul de execuție poate, până la pragurile stabilite, să desfășoare proceduri de achiziții publice și de atribuire a granturilor fără sau cu un control ex ante limitat din partea Comisiei și să efectueze plăți către contractanți și beneficiarii granturilor, precum și în contextul muncii directe.

Munca directă se referă la activitățile operaționale pe care organismul de punere în aplicare le execută direct prin utilizarea personalului pe care îl angajează și/sau a resurselor sale existente (mașini, echipamente, alte mijloace de producție).

Costurile de funcționare suportate de organismul de punere în aplicare pot fi eligibile pentru finanțare din partea UE în cadrul componentei de avans a devizului de program. În caz afirmativ, acestea sunt eligibile pentru finanțare din partea UE pe întreaga durată a perioadei de executare a prezentului acord de finanțare, cu excepția cazului în care se prevede un început mai devreme al eligibilității costurilor la articolul 6 din Condițiile speciale. Costurile operaționale sunt costurile suportate de organismul de punere în aplicare pentru îndeplinirea sarcinilor de punere în aplicare și includ personalul local, utilitățile (de exemplu, apă, gaz și energie electrică), închirierea spațiilor, consumabilele, întreținerea, călătoriile de afaceri pe termen scurt și combustibilul pentru vehicule. Acestea nu includ achiziționarea de vehicule sau de orice alte echipamente sau orice activitate operațională. Astfel de costuri de funcționare obișnuite pot fi facturate și plătite în conformitate cu procedurile proprii ale organismului de punere în aplicare.

Procedurile de atribuire

5.2 În cadrul componentei de avans a devizului de program, organismul de punere în aplicare poate desfășura, total sau parțial, procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice și de grant în conformitate cu propriile proceduri și documente standard, în măsura în care Comisia obține dovezi prealabile că organismul de punere în aplicare al partenerului:

- asigură funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient și
- aplică norme și proceduri adecvate pentru achiziții publice și/sau granturi.

În măsura în care nu se obțin astfel de dovezi, procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice și de grant se desfășoară de către organismul de punere în aplicare în conformitate cu procedurile și documentele standard stabilite și publicate de Comisie, în vigoare la momentul lansării procedurii în cauză.

Controlul ex ante

5.3 În cadrul componentei de avans, cu excepția cazului în care acordurile tehnice și administrative din devizul de program prevăd altfel, organismul de punere în aplicare prezintă Comisiei spre aprobare prealabilă dosarele de licitație și propunerile de decizie de atribuire a contractelor de achiziții publice a căror valoare depășește 100 000 EUR, precum și toate orientările privind cererile și propunerile de decizii de atribuire a contractelor de grant, care respectă procedurile și documentele standard stabilite și publicate de Comisie.

Pe lângă obligațiile de ținere a evidențelor prevăzute la articolul 1.6 din prezentele condiții generale, partenerul păstrează, în aceeași perioadă, toate documentele justificative financiare și contractuale relevante.

Declarație de gestiune

5.4 Partenerul prezintă anual Comisiei, până la data prevăzută la articolul 6 din Condițiile speciale, o declarație de gestiune semnată de partener utilizând modelul din anexa IV.

În acest caz, nu este necesar să se furnizeze o opinie de audit extern independentă cu privire la declarația de gestiune, efectuată în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional, întrucât Comisia efectuează auditurile pentru această acțiune. Aceste audituri vor verifica veridicitatea afirmațiilor făcute în declarația de gestiune, precum și legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente efectuate.

Plăți

5.5 Comisia transferă prima tranșă de prefinanțare, la semnarea de către toate părțile a devizului de program, în termen de 60 de zile calendaristice în cazul în care devizul de program este finanțat de FED și în termen de 30 de zile calendaristice în cazul în care acesta este finanțat de la bugetul UE.

Comisia plătește tranșele de prefinanțare suplimentare în termen de 60 de zile calendaristice de la primirea și aprobarea cererii de plată și a rapoartelor sale.

Dobânzile de întârziere se datorează în conformitate cu Regulamentul financiar aplicabil. Termenulde plată poate fi suspendat de Comisie prin informarea partenerului, în orice moment pe parcursul perioadei menționate mai sus, cu privire la faptul că cererea de plată nu poate fi onorată, fie pentru că suma nu este exigibilă, fie pentru că nu au fost prezentate documentele justificative corespunzătoare. În cazul în care informațiile care pun la îndoială eligibilitatea cheltuielilor care apar într-o cerere de plată ajung la cunoștința Comisiei, aceasta poate suspenda termenul de plată în scopul unor verificări suplimentare, inclusiv al unui control la fața locului.

pentru a se asigura, înainte de efectuarea plății, că cheltuielile sunt într-adevăr eligibile. Suspendarea și motivele acesteia sunt comunicate partenerului cât mai curând posibil. Termenul de plată se reia după furnizarea documentelor justificative lipsă sau după corectarea cererii de plată.

5.6 Comisia efectuează plăți într-un cont bancar deschis la o instituție financiară acceptată de Comisie.

5.7 Partenerul garantează că fondurile plătite de Comisie pot fi identificate în acest cont bancar.

5.8 Dacă este necesar, transferurile în euro sunt convertite în moneda națională a partenerului pe măsură ce și atunci când plățile trebuie efectuate de partener, la cursul bancar în vigoare în ziua plății de către partener.

Article 6 – Fondul comun gestionat de partener

Cerere introductivă

6.1 Partenerul care gestionează un fond comun poate fi eligibil pentru o contribuție a UE la fondul comun respectiv, în măsura în care Comisia obține dovezi prealabile că entitatea de management din cadrul partenerului:

- asigură funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient;
- utilizează un sistem de contabilitate care oferă informații exacte, complete și fiabile în timp util;
- face obiectul unui audit extern independent, efectuat în conformitate cu standarde de audit acceptate la nivel internațional de către un serviciu de audit independent din punct de vedere funcțional de entitatea sau persoana în cauză;
- aplică norme și proceduri adecvate pentru achiziții publice și granturi;
- asigură publicarea ex post a informațiilor privind destinatarii; și
- asigură o protecție rezonabilă a datelor cu caracter personal.

Procedurile de atribuire

6.2 În ceea ce privește contribuția UE la un fond comun gestionat de un partener, entitatea de gestionare din cadrul partenerului îndeplinește sarcinile în conformitate cu propriile proceduri și documente standard pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și de grant sau cu cele convenite între donatori.

Punerea în aplicare

6.3 În ceea ce privește contribuția UE la un fond comun gestionat de un partener, pe lângă drepturile și obligațiile deja prevăzute în prezentele condiții generale, partenerului i se aplică norme suplimentare detaliate în anexa V la acordul de finanțare pentru punerea în aplicare a contribuției UE la fondul comun.

Article 7 - Publicarea de către partener a informațiilor privind contractele de achiziții publice și de grant

7.1 Partenerul se angajează să publice în fiecare an, într-un loc dedicat și ușor accesibil de pe site-ul

său internet, pentru fiecare contract de achiziții publice și de grant pentru care este autoritate contractantă în cadrul componentei de avans a devizului de program menționat la articolul 5 și al fondurilor comune menționate la articolul 6, natura și scopul acestuia, numele și localitatea contractantului (contractanți în cazul unui consorțiu) sau ale beneficiarului grantului (beneficiari ai grantului în cazul unuigrant cu beneficiari multipli), precum și valoarea contractului.

Localitatea unei persoane fizice este o regiune de nivel NUTS2. Localitatea unei persoane juridice este adresa acesteia.

În cazul în care o astfel de publicare pe internet este imposibilă, informațiile se publică prin orice alte mijloace adecvate, inclusiv prin jurnalul oficial al partenerului.

Articolul 6 din Condițiile Speciale prevede localizarea, pe internet sau în alt mod, a locului publicării; se face trimitere la acest loc din locul dedicat de pe site-ul internet al Comisiei.

7.2 Sprijinul pentru educație și sprijinul financiar direct acordat persoanelor fizice care au cea mai mare nevoie de sprijin se publică anonim și în mod cumulat, pe categorii de cheltuieli.

Numele persoanelor fizice se înlocuiesc cu „persoană fizică" la doi ani de la publicare. Numele unei entități juridice care conține numele unei persoane fizice implicate în această entitate este tratat ca numele unei persoane fizice.

Se renunță la publicarea numelor persoanelor fizice în cazul în care o astfel de publicare riscă să le încalce drepturile fundamentale sau să le prejudicieze interesele comerciale.

Partenerul prezintă Comisiei o listă a datelor care urmează să fie publicate cu privire la persoanele fizice, împreună cu eventualele justificări ale derogărilor propuse de la publicare, care trebuie să acorde autorizarea prealabilă pentru această listă. Dacă este necesar, Comisia completează localitatea persoanei fizice limitată la o regiune de nivel NUTS2.

7.3 Publicarea contractelor de achiziții publice și de grant încheiate (și anume semnate de partener și de contractant sau de beneficiarul grantului) în cursul perioadei de raportare are loc în termen de șase luni de la data depunerii raportului în temeiul articolului 6 din Condițiile speciale.

7.4 Se poate renunța la publicarea contractelor în cazul în care o astfel de publicare riscă să prejudicieze interesele comerciale ale contractanților sau ale beneficiarilor de granturi. Partenerul prezintă Comisiei o listă cu astfel de justificări, care trebuie să acorde o autorizație prealabilă pentru o astfel de derogare de la publicare.

7.5 În cazul în care efectuează plăți către contractanți sau beneficiari de granturi în temeiul articolului 4, Comisia asigură publicarea informațiilor privind contractele de achiziții publice și contractele de grant în conformitate cu normele sale.

Article 8 - Recuperarea fondurilor

8.1 Partenerul ia toate măsurile adecvate pentru a recupera fondurile plătite în mod necuvenit.

Sumele plătite și recuperate în mod necuvenit de partener, sumele din garanțiile financiare depuse pe baza procedurilor de achiziții publice și de acordare a granturilor, sumele din sancțiunile financiare impuse de partener, precum și daunele acordate partenerului se returnează Comisiei.

8.2 Fără a aduce atingere responsabilității de mai sus a partenerului de a recupera fondurile plătite

în mod necuvenit, partenerul este de acord că, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului financiar aplicabil și ale prezentului acord de finanțare, Comisia poate stabili în mod oficial o sumă ca fiind plătită în mod necuvenit în cadrul contractelor de achiziții publice și al contractelor de grant finanțate în temeiul părții întâi și poate proceda la recuperarea acesteia prin orice mijloace în numele partenerului, inclusiv prin compensarea sumei datorate de contractant sau de beneficiarul grantului cu oricare dintre creanțele sale față de UE și prin recuperare forțată în fața instanțelor competente.

8.3 În acest scop, partenerul furnizează Comisiei toate documentele și informațiile necesare. Partenerul împuternicește Comisia să efectueze recuperarea, în special prin solicitarea unei garanții din partea unui contractant sau a unui beneficiar al grantului a cărui autoritate contractantă este partenerul sau prin compensarea fondurilor care trebuie recuperate cu orice sume datorate contractantului sau beneficiarului grantului de către partener în calitate de autoritate contractantă și finanțate de UE în temeiul prezentului acord de finanțare sau al altui acord de finanțare sau prin recuperare forțată în fața instanțelor competente.

8.4 Comisia informează partenerul că procedura de recuperare a fost inițiată (inclusiv, dacă este necesar, în fața unei instanțe naționale).

8.5 În cazul în care partenerul este beneficiarul unui grant al unei entități cu care Comisia a încheiat un acord de contribuție, Comisia poate recupera de la partener fonduri care sunt datorate entității, dar pe care entitatea nu le-a putut recupera ea însăși.

Article 9 - Creanțe financiare în cadrul contractelor de achiziții publice și de grant

Partenerul se angajează să se consulte cu Comisia înainte de a lua orice decizie cu privire la o cerere de compensare formulată de un contractant sau de un beneficiar al grantului și considerată de partener ca fiind justificată integral sau parțial. Consecințele financiare pot fi suportate de UE numai în cazul în care Comisia și-a dat autorizația prealabilă. O astfel de autorizare prealabilă este, de asemenea, necesară pentru orice utilizare a fondurilor angajate în temeiul prezentului acord de finanțare pentru a acoperi costurile care decurg din litigiile legate de contracte.

Article 10 - Depășirile de costuri și modalitățile de finanțare a acestora

10.1 Depășirile individuale ale rubricilor bugetare ale activităților puse în aplicare de partener sunt tratate prin realocarea de fonduri în cadrul bugetului general, în conformitate cu articolul 25 din prezentele condiții generale.

10.2 Ori de câte ori există un risc de depășire a sumei prevăzute pentru activitatea pusă în aplicare de partener, partenerul informează imediat Comisia și solicită autorizarea prealabilă a acesteia pentru activitățile corective planificate pentru a acoperi depășirea, propunând fie reducerea activităților, fie utilizarea resurselor proprii sau a altor resurse din afara UE.

10.3 În cazul în care activitățile nu pot fi reduse sau în cazul în care depășirea nu poate fi acoperită nici din resursele proprii ale partenerului, nici din alte resurse, Comisia poate decide, la cererea motivată corespunzător a partenerului, să acorde finanțare suplimentară din partea UE. În cazul în care Comisia ia o astfel de decizie, costurile suplimentare sunt finanțate, fără a aduce atingere normelor și procedurilor relevante ale UE, prin eliberarea unei contribuții financiare suplimentare care urmează să fie stabilită de Comisie. Prezentul acord de finanțare se modifică în consecință.

MOLDOVA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

Partea a doua: Dispoziții aplicabile sprijinului bugetar

Article 11 - Dialogul în materie de politici

Partenerul și UE se obligă să se angajeze într-un dialog constructiv periodic la nivelul corespunzător cu privire la punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare.

În cazul în care partenerul este un stat ACP și această acțiune este finanțată în cadrul FED în temeiul articolului 1.1 din condițiile speciale, acest dialog poate face parte din dialogul politic mai amplu prevăzut la articolul 8 din Acordul de parteneriat ACP-CE.

Article 12 - Verificarea condițiilor și a plății

12.1. Comisia verifică condițiile de plată a tranșelor componentei de sprijin bugetar, astfel cum sunt identificate în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative).

În cazul în care ajunge la concluzia că nu sunt îndeplinite condițiile de plată, Comisia informează partenerul în acest sens, fără întârzieri nejustificate.

12.2. Cererile de plată depuse de partener sunt eligibile pentru finanțare din partea UE cu condiția ca acestea să fie în conformitate cu dispozițiile prevăzute în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) și să fie depuse în cursul perioadei de punere în aplicare operațională.

12.3. Partenerul aplică reglementările sale naționale în materie de schimb valutar în mod nediscriminatoriu tuturor plăților componentei de sprijin bugetar.

Article 13 Transparența sprijinului bugetar

Partenerul este de acord cu publicarea de către Comisie a prezentului acord de finanțare și a oricărei modificări a acestuia, inclusiv prin mijloace electronice, precum și a informațiilor de bază privind sprijinul bugetar pe care Comisia le consideră adecvate. O astfel de publicare nu conține date care încalcă legislația UE aplicabilă protecției datelor cu caracter personal.

Article 14 - Recuperarea sprijinului bugetar

Comisia poate recupera integral sau parțial plățile aferente sprijinului bugetar, cu respectarea principiului proporționalității, în cazul în care Comisia stabilește că plata a fost afectată de o neregulă gravă imputabilă partenerului, în special în cazul în care partenerul a furnizat informații nefiabile sau incorecte sau în cazul în care a fost implicată corupția sau frauda.

Partea a treia: dispozițiile aplicabile prezentei acțiuni în ansamblu, Indiferent de modul de gestionare

Article 15 - Perioada de execuție și termenul de contractare

15.1 Perioada de executare a prezentului acord de finanțare cuprinde două perioade:

- o perioadă de punere în aplicare operațională, în care se desfășoară activitățile operaționale ale acțiunii. Această perioadă începe la data intrării în vigoare a prezentului acord de finanțare sau la data prevăzută în condițiile speciale și se încheie odată cu deschiderea perioadei de închidere.
- o perioadă de închidere, în cursul căreia se efectuează auditul și evaluarea finală, iar contractele

și devizul de program pentru punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare sunt închise din punct de vedere tehnic și financiar. Durata acestei perioade este prevăzută la articolul 2.3 din Condițiile Speciale. Aceasta începe după încheierea perioadei de punere în aplicare operațională.

Aceste perioade se reflectă în acordurile care urmează să fie încheiate de partener și de Comisie în punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare, în special în acordurile de contribuție și în contractele de achiziții publice și de grant.

15.2 Costurile legate de activitățile operaționale sunt eligibile pentru finanțare din partea UE numai dacă au fost suportate în cursul perioadei de implementare operațională; costurile suportate înainte de intrarea în vigoare a prezentului acord de finanțare nu sunt eligibile pentru finanțare din partea UE, cu excepția cazului în care se prevede altfel la articolul 6 din Condițiile speciale. Costurile legate de auditurile și evaluările finale, de activitățile de închidere și de costurile de funcționare menționate la articolul 5 alineatul (1) sunt eligibile până la sfârșitul perioadei de închidere.

15.3 Orice sold rămas din contribuția UE se dezangajează automat în termen de cel mult șase luni de la încheierea perioadei de execuție.

15.4 În cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, se poate solicita prelungirea perioadei de implementare operațională sau a perioadei de închidere, precum și, în mod corelativ, a perioadei de execuție. În cazul în care se convine astfel, acordul de finanțare se modifică în consecință.

15.5 Articolul 2 din prezentele condiții generale se aplică contractelor de achiziții publice, contractelor de grant și acordurilor de contribuție atribuite de Comisie în calitate de autoritate contractantă, cu excepția articolului 2.1 ultimul paragraf.

Articolul 16 - Verificări și controale efectuate de Comisie, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și Curtea de Conturi Europeană

16.1 Partenerul asistă și sprijină verificările și verificările efectuate de Comisie, OLAF și Curtea de Conturi Europeană, la cererea acestora.

Partenerul este de acord ca Comisia, OLAF și Curtea de Conturi Europeană să efectueze controale documentare și la fața locului cu privire la utilizarea finanțării UE în cadrul activităților desfășurate în temeiul prezentului acord de finanțare și să efectueze un audit complet, dacă este necesar, pe baza documentelor justificative ale conturilor și ale documentelor contabile și a oricăror alte documente referitoare la finanțarea activităților, pe întreaga durată a prezentului acord de finanțare și timp de cinci ani de la încheierea perioadei de execuție.

16.2 Partenerul este de acord, de asemenea, că OLAF poate efectua controale și verificări la fața locului în conformitate cu procedurile prevăzute de legislația UE pentru protecția intereselor financiare ale UE împotriva fraudei și a altor nereguli.

În acest scop, partenerul acordă funcționarilor Comisiei, ai OLAF și ai Curții de Conturi Europene, precum și agenților autorizați ai acestora acces la amplasamentele și incintele în care se desfășoară operațiunile finanțate în temeiul prezentului acord de finanțare, inclusiv la sistemele lor informatice, precum și la orice documente și date computerizate privind

gestionarea tehnică și financiară a operațiunilor respective și ia toate măsurile corespunzătoare pentru a le facilita activitatea. Accesul agenților autorizați ai Comisiei, ai OLAF și ai Curții de Conturi Europene se acordă în condiții de strictă confidențialitate față de terți, fără a aduce atingere obligațiilor de drept public care le revin. Documentele trebuie să fie accesibile și depuse într-un mod care să permită o inspecție ușoară, partenerul fiind obligat să informeze Comisia, OLAF sau Curtea de Conturi Europeană cu privire la locul exact în care sunt păstrate.

16.3 Verificările și auditurile descrise mai sus se aplică, de asemenea, contractanților, beneficiarilor de granturi, organizațiilor care au semnat acorduri de contribuție și subcontractanților care au primit finanțare din partea UE.

16.4 Misiunile la fața locului sunt notificate partenerului de către agenții numiți de Comisie, OLAF sau Curtea de Conturi Europeană.

Articolul 17 - Sarcinile partenerului în combaterea neregulilor, fraudei și corupției

17.1 Partenerul informează imediat Comisia cu privire la orice element care îi este adus la cunoștință și care trezește suspiciuni de nereguli, fraudă sau corupție, precum și cu privire la orice măsură luată sau planificată pentru remedierea acestora.

17.2 Partenerul se asigură și verifică periodic dacă acțiunile finanțate de la buget sunt realizate în mod eficace și puse în aplicare în mod corect. Aceasta ia măsurile corespunzătoare pentru a preveni, detecta și corecta neregulile și fraudele și, dacă este necesar, inițiază urmăriri penale și recuperează fondurile plătite în mod necuvenit.

„Neregulă" înseamnă orice încălcare a prezentului acord de finanțare, a contractelor de punere în aplicare și a devizului de program sau a legislației UE care rezultă dintr-o acțiune sau dintr-o omisiune a oricărei persoane care are sau ar avea ca efect prejudicierea fondurilor UE, fie prin reducerea sau pierderea veniturilor datorate UE, fie printr-o cheltuială nejustificată.

„fraudă" înseamnă orice acțiune sau omisiune intenționată privind:

- utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, incorecte sau incomplete care au ca efect deturnarea sau reținerea ilicită de fonduri din bugetul general al UE sau al FED;
- nedivulgarea informațiilor cu încălcarea unei obligații specifice, cu același efect;
- utilizarea necorespunzătoare a acestor fonduri în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate inițial.

17.3 Partenerul se angajează să ia toate măsurile adecvate pentru a preveni, detecta și pedepsi orice practici de corupție activă sau pasivă în timpul punerii în aplicare a acordului de finanțare.

„Corupție pasivă" înseamnă acțiunea deliberată a unui funcționar care, în mod direct sau printr-un intermediar, solicită sau primește avantaje de orice fel, pentru el însuși sau pentru o terță parte, sau acceptă promisiunea unui astfel de avantaj, de a acționa sau de a se abține de la a acționa în conformitate cu îndatoririle sale sau în exercitarea funcțiilor sale cu încălcarea îndatoririlor sale oficiale, care are sau ar avea ca efect prejudicierea intereselor financiare ale UE.

„corupție activă" înseamnă acțiunea deliberată a oricărei persoane care promite sau oferă, direct sau printr-un intermediar, un avantaj de orice fel unui funcționar, pentru sine sau pentru o terță parte, de a acționa sau de a se abține de la a acționa în conformitate cu îndatoririle sale sau în

exercitarea funcțiilor sale cu încălcarea îndatoririlor sale oficiale, care are sau ar avea ca efect prejudicierea intereselor financiare ale UE.

17.4 În cazul în care partenerul nu ia măsurile adecvate pentru a preveni frauda, neregulile și corupția, Comisia poate adopta măsuri de precauție, inclusiv suspendarea prezentului acord de finanțare.

Article 18 - Suspendarea plăților

18.1 Fără a aduce atingere suspendării sau denunțării prezentului acord de finanțare în conformitate cu articolele 26 și, respectiv, 27, Comisia poate suspenda plățile parțial sau integral dacă:

a) Comisia a stabilit sau are motive serioase de îngrijorare cu privire la faptul că, pe baza informațiilor pe care le-a primit și pe care trebuie să le verifice, partenerul a comis erori substanțiale, nereguli sau fraude în procedura de achiziții publice și de acordare a granturilor sau în punerea în aplicare a acțiunii sau că partenerul nu și-a respectat obligațiile care îi revin în temeiul prezentului acord de finanțare, inclusiv obligațiile privind punerea în aplicare a planului de comunicare și vizibilitate;

b) Comisia a stabilit sau are motive serioase de îngrijorare că, pe baza informațiilor pe care le-a primit și pe care trebuie să le verifice, partenerul a comis erori sistemice sau recurente, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor care îi revin în temeiul prezentului acord de finanțare sau al altor acorduri de finanțare, cu condiția ca aceste erori, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor să aibă un impact semnificativ asupra punerii în aplicare a prezentului acord de finanțare sau să pună sub semnul întrebării fiabilitatea sistemului de control intern al partenerului sau legalitatea și regularitatea cheltuielilor subiacente;

c) Comisia suspectează că partenerul a comis erori substanțiale, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor în cadrul procedurii de achiziții publice și de atribuire a granturilor sau în punerea în aplicare a acțiunii și trebuie să verifice dacă acestea au avut loc.

d) este necesar să se prevină prejudicierea semnificativă a intereselor financiare ale UE.

18.2 Comisia informează imediat partenerul cu privire la suspendarea plăților și la motivele acestei suspendări.

18.3 Suspendarea plăților are ca efect suspendarea termenelor de plată pentru orice cerere de plată în curs.

18.4 Pentru a relua plățile, partenerul depune eforturi pentru a remedia cât mai curând posibil situația care a condus la suspendare și informează Comisia cu privire la orice progrese înregistrate în acest sens. De îndată ce consideră că au fost îndeplinite condițiile pentru reluarea plăților, Comisia informează partenerul în acest sens.

Article 19 - Alocarea către acțiune a fondurilor recuperate de Comisie

În cazul în care acțiunea este finanțată în cadrul FED, sumele plătite în mod necuvenit și recuperate de Comisie, sumele din garanțiile financiare depuse pe baza procedurilor de achiziții publice și de acordare a granturilor, sumele din sancțiunile financiare impuse, precum și daunele-interese acordate Comisiei se alocă acestei acțiuni.

DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

Article 20 Dreptul de stabilire și de ședere

20.1 În cazul în care acest lucru este justificat de natura contractului de achiziții publice, a contractului de grant sau a acordului de contribuție, partenerul dă dreptul persoanelor fizice și juridice care participă la invitații de participare la licitații pentru contracte de lucrări, de bunuri sau de servicii sau la cereri de propuneri și organizațiilor care se preconizează că vor semna acorduri de contribuție cu drept provizoriu de stabilire și de ședere pe teritoriul (teritoriile) partenerului. Acest drept rămâne valabil timp de o lună de la atribuirea contractului.

20.2 De asemenea, partenerul dă dreptul contractanților de achiziții publice, beneficiarilor de granturi, organizațiilor care au semnat acorduri de contribuție și persoanelor fizice ale căror servicii sunt necesare pentru desfășurarea acestei acțiuni, precum și membrilor familiilor acestora cu drepturi similare pe durata punerii în aplicare a acțiunii.

Article 21 Dispoziții fiscale și vamale și acorduri de schimb valutar

21.1 Partenerul aplică, în cazul contractelor de achiziții publice, al contractelor de grant și al acordurilor de contribuție finanțate de UE, regimul fiscal și vamal cel mai favorizat aplicat statelor sau organizațiilor internaționale de dezvoltare cu care are relații.

În cazul în care partenerul este un stat ACP, nu se ține seama de regimul aplicat de acesta celorlalte state ACP sau altor țări în curs de dezvoltare în scopul stabilirii tratamentului statului celui mai favorizat.

21.2 În cazul în care se aplică un acord-cadru care include dispoziții mai detaliate cu privire la acest subiect, se aplică și aceste dispoziții.

Article 22 - Confidențialitate

22.1 Partenerul este de acord ca documentele și informațiile referitoare la acțiune și deținute de orice entitate să poată fi transmise Comisiei, de către entitatea respectivă, cu unicul scop de a pune în aplicare prezentul acord de finanțare sau un alt acord de finanțare.

22.2 Fără a aduce atingere articolului 16 din prezentele condiții generale, partenerul și Comisia păstrează confidențialitatea oricăror documente, informații sau alte materiale direct legate de punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare care sunt clasificate drept confidențiale.

22.3 Părțile își obțin reciproc acordul prealabil scris înainte de a face publice aceste informații.

22.4 Părțile rămân obligate să respecte confidențialitatea timp de cinci ani de la încheierea perioadei de executare.

22.5 Partenerul respectă, de asemenea, obligațiile prevăzute la articolul 1.7 în cazul în care Comisia furnizează date cu caracter personal partenerului, de exemplu în contextul procedurilor și contractelor gestionate de Comisie.

Article 23 - Utilizarea studiilor

Contractul referitor la orice studiu finanțat în temeiul prezentului acord de finanțare include dreptul partenerului și al Comisiei de a utiliza studiul, de a-l publica și de a-l divulga terților.

ARHIVA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA MANAGEMENTUL DOCUMENTELOR

Article 24 - Consultarea dintre partener și Comisie

24.1 Partenerul și Comisia se consultă reciproc înainte de a continua orice diferend legat de punerea în aplicare sau interpretarea prezentului acord de finanțare în temeiul articolului 28 din prezentele condiții generale.

24.2 În cazul în care Comisia constată existența unor probleme în desfășurarea procedurilor legate de gestionarea prezentului acord de finanțare, aceasta stabilește toate contactele necesare cu partenerul pentru remedierea situației și ia toate măsurile necesare.

24.3 Consultarea poate duce la modificarea, suspendarea sau încetarea prezentului acord de finanțare.Comisia informează periodic partenerul cu privire la punerea în aplicare a activităților descrise în anexa I care nu intră sub incidența părților întâi și a doua din prezentele condiții generale.

Article 25 - Amendarea prezentului acord de finanțare

25.1 Orice modificare a prezentului acord de finanțare se face în scris, inclusiv printr-un schimb de scrisori.

25.2 În cazul în care cererea de modificare provine de la partener, acesta din urmă transmite cererea respectivă Comisiei cu cel puțin trei luni înainte de data prevăzută pentru intrarea în vigoare a modificării, cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător de partener și acceptate de Comisie. În cazurile excepționale de ajustare a obiectivelor acțiunii și/sau de creștere a contribuției UE, o astfel de cerere se depune cu cel puțin șase luni înainte de data prevăzută pentru intrarea în vigoare a modificării.

25.3 În cazul în care ajustarea nu afectează în mod semnificativ obiectivele activității puse în aplicare în conformitate cu partea întâi din prezentele condiții generale și în cazul în care se referă la aspecte de detaliu care nu afectează soluția tehnică adoptată și în cazul în care nu include realocarea de fonduri sau în cazul în care se referă la realocări de fonduri pentru o sumă echivalentă cu valoarea rezervei pentru cheltuieli neprevăzute, partenerul informează Comisia cu privire la ajustare și la justificarea acesteia în scris cât mai curând posibil și poate aplica ajustarea respectivă.

25.4 Utilizarea rezervei de urgență prevăzută pentru cheltuieli neprevăzute prevăzute pentru o acțiune este supusă aprobării scrise prealabile a Comisiei.

25.5 În cazul în care Comisia consideră că partenerul încetează să îndeplinească în mod satisfăcător sarcinile încredințate în temeiul articolului 1.1 din prezentele condiții generale și fără a aduce atingere articolelor 26 și 27 din prezentele condiții generale, Comisia poate decide să preia din nou sarcinile încredințate partenerului pentru a continua punerea în aplicare a activităților în numele partenerului, după informarea acestuia din urmă în scris.

Article 26 - Suspendarea prezentului acord de finanțare

26.1 Acordul de finanțare poate fi suspendat în următoarele cazuri:

- Comisia poate suspenda punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare în cazul în care partenerul încalcă o obligație în temeiul prezentului acord de finanțare.

- Comisia poate suspenda punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare în cazul în care partenerul încalcă orice obligație stabilită în cadrul procedurilor și al documentelor standard menționate la articolele 1, 4, 5 și 6 din prezentele condiții generale.

- Comisia poate suspenda prezentul acord de finanțare în cazul în care partenerul încalcă o obligație referitoare la respectarea drepturilor omului, a principiilor democratice și a statului de drept, în cazuri grave de corupție sau în cazul în care partenerul se face vinovat de abateri profesionale grave dovedite prin orice mijloace justificate. Abaterea profesională gravă trebuie înțeleasă ca oricare dintre următoarele:

  - o încălcare a legilor sau reglementărilor aplicabile sau a standardelor etice ale profesiei din care face parte o persoană sau o entitate sau
  - orice comportament culpabil al unei persoane sau entități care are un impact asupra profesiei sale

  credibilitatea în cazul în care un astfel de comportament denotă o intenție ilicită sau o neglijență gravă.

- Prezentul acord de finanțare poate fi suspendat în cazuri de forță majoră, astfel cum sunt definite mai jos. „Forță majoră" înseamnă orice situație sau eveniment imprevizibil și excepțional, independent de voința părților, care împiedică oricare dintre părți să își îndeplinească oricare dintre obligații, care nu poate fi atribuit unei erori sau neglijențe din partea acestora (sau a contractanților, agenților sau angajaților acestora) și care se dovedește insurmontabil în ciuda tuturor diligențelor necesare. Defectele echipamentelor sau ale materialelor sau întârzierile în punerea la dispoziție a acestora, conflictele de muncă, grevele sau dificultățile financiare nu pot fi invocate ca forță majoră. O parte nu este considerată vinovată de încălcarea obligațiilor sale dacă este împiedicată să le îndeplinească de un caz de forță majoră cu privire la care cealaltă parte este informată în mod corespunzător. O parte care se confruntă cu un caz de forță majoră informează cealaltă parte fără întârziere, precizând natura, durata probabilă și efectele previzibile ale problemei și ia orice măsură pentru a reduce la minimum eventualele daune. Niciuna dintre părți nu este răspunzătoare pentru încălcarea obligațiilor care îi revin în temeiul prezentului acord de finanțare în cazul în care este împiedicată să le îndeplinească din motive de forță majoră, cu condiția să ia măsuri pentru a reduce la minimum eventualele daune.

- În cazuri precum criza sau schimbarea poziției la nivel național (de exemplu, cu privire la prioritățile sale de politică).

26.2 Comisia poate suspenda prezentul acord de finanțare fără notificare prealabilă.

26.3 Comisia poate lua orice măsură de precauție adecvată înainte ca suspendarea să aibă loc.

26.4 Atunci când se notifică suspendarea, se indică consecințele pentru contractele de achiziții publice și de grant în curs, acordurile de contribuție și devizul de program.

26.5 Suspendarea prezentului acord de finanțare nu aduce atingere suspendării plăților și denunțării prezentului acord de finanțare de către Comisie în conformitate cu articolele 18 și 27 din condițiile generale.

26.6 Părțile reiau punerea în aplicare a acordului de finanțare de îndată ce condițiile permit acest lucru, cu aprobarea scrisă prealabilă a Comisiei. Acest lucru nu aduce atingere niciunei

modificări a prezentului acord de finanțare care ar putea fi necesară pentru adaptarea acțiunii la noile condiții de punere în aplicare, inclusiv, dacă este posibil, prelungirea perioadei de punere în aplicare operațională sau denunțarea prezentului acord de finanțare în conformitate cu articolul 27.

Article 27 - Denunțarea prezentului acord de finanțare

27.1. În cazul în care problemele care au condus la denunțarea prezentului acord de finanțare nu au fost soluționate în termen de maximum 180 de zile, oricare dintre părți poate rezilia prezentul acord de finanțare cu un preaviz de 30 de zile.

27.2. Fără a aduce atingere articolului 27.1 de mai sus, în cazul în care, în orice moment, Comisia consideră că scopul prezentului acord de finanțare nu mai poate fi îndeplinit în mod eficace sau adecvat, prezentul acord de finanțare poate fi reziliat printr-un preaviz motivat în scris de (30) de zile.

27.3. Prezentul acord de finanțare încetează în mod automat în cazul în care nu a fost semnat niciun contract de punere în aplicare în termenele prevăzute la articolul 2.

27.4. Consecințele unor astfel de încetări asupra activităților în curs pot fi analizate, după caz, și stabilite de la caz la caz.

Article 28 - Modalități de soluționare a diferendelor

28.1 Orice diferend privind prezentul acord de finanțare care nu poate fi soluționat în termen de șase luni prin consultările dintre părți prevăzute la articolul 24 din prezentele condiții generale poate fi soluționat prin arbitraj la cererea uneia dintre părți.

În cazul în care partenerul este un stat ACP sau un organism sau o organizație regională ACP și această acțiune este finanțată în cadrul FED, diferendul este înaintat, înainte de arbitraj și după consultările prevăzute la articolul 24 din prezentele condiții generale, Consiliului de miniștri ACP-CE sau, între reuniunile acestuia, Comitetului ambasadorilor ACP-CE, în conformitate cu articolul 98 din Acordul de parteneriat ACP-CE. În cazul în care Consiliul sau Comitetul nu reușește să soluționeze diferendul, oricare dintre părți poate solicita soluționarea diferendului prin arbitraj, în conformitate cu articolele 28.2, 28.3 și 28.4.

28.2 Fiecare parte desemnează un arbitru în termen de 30 de zile de la cererea de arbitraj. În caz contrar, oricare dintre părți poate solicita secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj (Haga) să desemneze un al doilea arbitru. Cei doi arbitri desemnează, la rândul lor, un al treilea arbitru în termen de 30 de zile. În caz contrar, oricare dintre părți poate solicita secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj să desemneze al treilea arbitru.

28.3 Se aplică procedura stabilită de regulile opționale de arbitraj ale Curții Permanente de Arbitraj care implică organizații și state internaționale. Deciziile arbitrilor se iau cu majoritate de voturi în termen de trei luni.

28.4 Fiecare parte este obligată să ia măsurile necesare pentru aplicarea deciziei arbitrilor.

ANEXĂ PENTRU SPRIJIN BUGETAR: DISPOZIȚII, CONDIȚII ȘI INDICATORI DE PERFORMANȚĂ

1. Responsabilități

În conformitate cu dispozițiile acordului de finanțare, autoritățile din țara parteneră trimit Comisiei o cerere oficială de plată a fiecărei tranșe, în conformitate cu calendarul de mai jos. Cererea trebuie să includă: (i) o analiză completă și justificarea plății fondurilor, împreună cu documentele justificative necesare; (ii) un formular de informații financiare, semnat în mod corespunzător, pentru a facilita plata.

2. Calendarul orientativ al plăților

Calendarul orientativ al plăților

Exercițiul financiar pe țări și defalcarea trimestrială	Anul 1 (2025)				Anul 2 (2026)				Anul 3 (2027)				Total în milioane EUR
	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	
Tranșă fixă în milioane EUR													
Tranșă variabilă în milioane EUR	30	27											57
Total în milioane EUR	30	27											57

3. Condiții generale pentru plata tuturor tranșelor

Condițiile generale stabilite în tabelul de mai jos se aplică plății tuturor tranșelor și toate cererile de eliberare a tranșelor trebuie să fie susținute de toate informațiile și documentele adecvate și actualizate privind condițiile generale.

Condiții generale pentru eliberarea tuturor tranșelor

Suprafața	Condiții generale	Sursă de verificare
Politica publică	Progrese satisfăcătoare în ceea ce privește punerea în aplicare a Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030" și a strategiilor sectoriale relevante, precum și credibilitatea și relevanța continuă a respectivei strategii sau a oricărei strategii ulterioare.	Rapoarte anuale de implementare a Planului Național de Dezvoltare, documentul operațional de implementare a strategiei.

Stabilitatea macroeconomică	Menținerea unei politici macroeconomice credibile și relevante, orientate spre stabilitate, sau progresele înregistrate în direcția restabilirii echilibrelor-cheie.	Rapoarte FMI, BM, UE
Gestiunea finanțelor publice	Progrese satisfăcătoare în punerea în aplicare a reformelor de îmbunătățire a gestionării finanțelor publice, inclusiv mobilizarea veniturilor interne, precum și menținerea relevanței și credibilității programului de reformă.	Delegația UE, Raportul anual privind GFP
Transparența și supravegherea bugetului	Progrese satisfăcătoare în ceea ce privește disponibilitatea publică a unor informații bugetare accesibile, prompte, cuprinzătoare și solide	Open Budget Index (indicele bugetului deschis), FMI, BM, rapoartele UE

4. Condiții specifice pentru plata tranșelor individuale

Nu se aplică.

5. Modalități de calculare și plată a tranșei variabile

Indicatorii de performanță descriși în continuare se aplică la calcularea cotei tranșelor variabile care urmează să fie plătite. Cererile de eliberare a tranșelor trebuie să fie însoțite de toate informațiile și documentele corespunzătoare privind indicatorii de performanță. Indicatorii sunt descriși în detaliu în secțiunea 6.

Tabel recapitulativ al indicatorilor de performanță ai primei tranșe variabile

Indicator	Anul 1 (02/2025)	
Nr.1 - Sprijin de urgență în domeniul energiei	Un volum maxim de gaze naturale și energie electrică este achiziționat și transportat în valoare de 30 de milioane EUR de către Energocom și utilizat într-un volum egal (în ceea ce privește costurile asociate de achiziție și transport) cu 10 milioane EUR ca energie electrică de către Malul drept.	30 000 000,00 EUR

Indicatorii de performanță aplicați celei de a doua tranșe variabile, în valoare de 27 de milioane EUR, vor fi definiți într-un addendum la prezenta anexă, în conformitate cu Decizia de punere în aplicare C(2024) 9169 a Comisiei.

Condițiile legate de tranșa variabilă sunt compatibile cu articolul 29 din Regulamentul IVCDCI-EG. Deși cele 30 de milioane EUR sunt utilizate pentru achiziționarea directă de gaze și energie electrică, măsura nu promovează investițiile în combustibili fosili, ci contribuie la stabilizarea situației politice și economice atât în Republica Moldova, în calitate de țară parteneră, cât și în regiune, într-un mod care nu ar putea fi realizat prin mijloace alternative de sprijin. Sprijinul atenuează efectele negative, deoarece se axează pe o utilizare maximă a gazelor în locul cărbunelui, care ar fi singura alternativă disponibilă.

6. Descrierea indicatorului de performanță și a obiectivelor utilizate pentru plata primei tranșe variabile

Plata primei tranșe variabile va fi condiționată de atingerea obiectivelor stabilite pentru fiecare dintre următorii indicatori de performanță, conform următoarei fișe a indicatorilor.

Indicatorul nr. 1 – Sprijinul pentru situații de urgență energetică

Titlul complet	*Sprijin de urgență în domeniul energiei*
Scenariul de referință pentru anul 0	*0 –*
Obiectiv pentru anul 1	*februarie 2025* Un volum maxim de gaze naturale și energie electrică este achiziționat și transportat în valoare de 30 de milioane EUR de către Energocom de pe platformele de schimb de energie înregistrate în UE și/sau din Ucraina. Energia electrică furnizată în valoare de 10 milioane EUR este utilizată de Malul drept.
Caracteristicile indicatorului	
Tipul indicatorului	*Procesul*
Indicatorul ODD	*ODD 1, ODD 7*
Scopul	*230 – Energie*
Relevanța/trimiterea la politica publică a țării	Securitatea energetică – Strategia națională de dezvoltare „Moldova europeană 2030”
Definiție și calcul	În cursul lunii februarie 2025 O plată integrală în valoare de 30 de milioane EUR se efectuează dacă: 1. Guvernul Republicii Moldova semnează o scrisoare de intenție convenită cu Comisia Europeană. 2. Guvernul Republicii Moldova se asigură că Energocom achiziționează și transportă, în conformitate cu legislația Republicii Moldova, un volum maxim de gaze naturale în valoare de 20 de milioane de euro care urmează să fie livrat către Malul Stîng.

	3. Guvernul Republicii Moldova se asigură că Energocom achiziționează și transportă, în conformitate cu legislația Republicii Moldova, un volum maxim de energie electrică în valoare de 10 milioane de euro care urmează să fie livrat la Malul drept. 4. Energocom achiziționează tot volumul necesar de gaze naturale și energie electrică de la platformele de schimb de energie înregistrate în UE și/sau Ucraina. 5. Energocom aranjeaza și plătește pentru capacitatea de transport necesara întregii rute, de la vânzător pîna la punctele de intrare ale sistemului de transport gaze controlat de entitățile de pe Malul stîng. În cazul în care nu este îndeplinită nicio condiție, nu se efectuează nicio plată. Sumele neplătite rămân disponibile în temeiul prezentului acord de finanțare, sub rezerva unei modificări substanțiale care urmează să fie convenită.
Dezagregare	*Nu se aplică*
Colectarea și publicarea datelor	*; Notă din partea Guvernului Republicii Moldova care confirmă îndeplinirea condițiilor și confirmarea tranzacției (tranzacțiilor) de către Energocom privind transportul și livrarea achizițiilor.*
Calitatea datelor	*Nu se aplică*
Riscuri sau factori exogeni	*Nu se aplică*
Altă ipoteză	*Nu se aplică*